

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Vyhodnocení vývoje slev na dani pro různé příjmové
kategorie**

Bc. Elisa Becci

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Elisa Becci

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Vyhodnocení vývoje slev na dani v pro různé příjmové kategorie

Název anglicky

Evaluation of tax deductions in different income categories

Cíle práce

Cílem diplomové práce je vyhodnotit vliv daňových slev na výši čisté mzdy u různých příjmových kategorií v závislosti na časovém vývoji. Dílčím cílem je sestavení podkladové báze ze statistických údajů, pomocí které budou zpracovány modelové příklady pro vybrané varianty příjmových skupin.

Metodika

Teoretická část bude vypracována na základě kompilace informací získané z platných právních předpisů, a odborné literatury. Rešerše se bude týkat problematiky mezd a daní.

Na základě získaných statistických údajů bude zpracována podkladová báze pro praktickou část. Praktická část bude založena na modelových výpočtech čistých mezd pro různé příjmové kategorie, u kterých budou uplatněny měsíční slevy na dani. Komparace výsledků bude sloužit k vyhodnocení daňového zatížení různých příjmových skupin. Na modelových příkladech bude posouzen vliv slev na čistou mzdu v určitém časovém období.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

daňový základ, sleva na dani, příjmové kategorie, příjem, fyzická osoba, daň z příjmu

---

Doporučené zdroje informací

- ČESKO. DAŇOVÉ ZÁKONY, – MARKOVÁ, H. *Daňové zákony 2017 : úplná znění platná k 1.1.2017*. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0451-2.
- KOČIČKOVÁ, J. – ATKINSON, A B. *Ekonomika nerovnosti*. V Brně: BizBooks, 2016. ISBN 978-80-265-0508-2.
- KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7357-574-8
- LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*, Praha:ASPI,2007 ISBN 978-80-7357-320-1
- LÁCHOVÁ, L. – VANČUROVÁ, A. *Daňový rozhled : učebnice základů daňového systému České republiky*. Praha: VOX Consult, 1995.
- LOŠŤÁK, Milan. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2017*. 25. aktualizované vydání. Praha: Anag, 2017. 367 s. ISBN 978-80-7554-064-5.
- ŠUBRT, B. *Abeceda mzdové účetní 2010 : osobní a mzdová agenda, pracovněprávní a mzdové minimum, průměrný výdělek, srážky ze mzdy, povinnosti zaměstnavatelů k úřadu práce a vzájemné vztahy, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků*. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 978-80-7263-574-0.
- ŠUBRT, B. *Odměňování zaměstnanců a jeho obsluha : průměrný výdělek, srážky ze mzdy a další*. Olomouc: ANAG, 2018. ISBN 978-80-7554-138-3.
- VANČUROVÁ, A. – LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2018*. Praha: VOX, 2018. ISBN 978-80-87480-63-2.
- VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém 2014 ČR*, Praha: 1.VOX a.s., 2014, ISBN 978-80-87480-23-6

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jitka Šišková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 25. 2. 2020

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 2. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 01. 04. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vyhodnocení vývoje slev na dani pro různé příjmové kategorie" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 1.4.2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Jitce Šiškové, Ph.D. za její odborný přístup, vstřícnost, ochotu a její čas, který mi poskytla při tvorbě této diplomové práce.

Vyhodnocení vývoje slev na dani pro různé příjmové kategorie

Abstrakt

Tato diplomová práce je zaměřena na vývoj daňových slev v letech 2015-2019 a jejich vyhodnocení vlivu pro různé příjmové kategorie. V rešeršní části jsou vymezeny teoretické pojmy týkající se problematiky mezd, daní a uplatnění daňových slev dle platné právní legislativy. V druhé části diplomové práce je nejprve definován výběr konkrétních příjmových kategorií a následný výpočet jejich daně z příjmů. Teoretické poznatky získané z rešeršní části jsou využity při řešení modelových příkladů. Výsledkem této práce je zhodnocení vlivu daňových slev na dani z příjmů FO pro příjmové kategorie s průměrnou, mediánovou a nadprůměrnou mzdou v pětiletém období od roku 2015 do roku 2019. Po provedené komparaci výsledků modelových příkladů je zobrazen vývoj daně po uplatnění daňových slev a daňového zvýhodnění v procentech z úhrnu mezd pro všechny modelové varianty. Výsledky získané z modelových příkladů prokazují, že daný systém v České republice podporuje nízko příjmové obyvatele a rodiny disponující nízkým příjmem, u kterých navíc vzniká daňový bonus.

Klíčová slova: zaměstnanec, příjem, daň z příjmů FO, sleva na dani, hrubá mzda, zdravotní pojištění, sociální pojištění, daňové zvýhodnění, příjmové kategorie, daňový základ

Evaluation of tax deductions in different income categories

Abstract

This thesis is focused on the development of tax deductions in 2015-2019 and their impact assessment for different income categories. The theoretical part are defined theoretical concepts concerning the issue of wages, taxes and the application of tax credits according to the applicable legislation. In the second part of the thesis is clarified the selection of specific income categories and calculation of their income tax. The theoretical knowledge gained from the theoretical part is used in solving model examples. The result of this thesis is to evaluate the impact of tax credits on personal income tax for income categories with average, medium and above average wage in the five-year period from 2015 to 2019. After comparing the results of model examples is shown the development of tax after applying tax credits and tax benefits. The results obtained from model examples show that the system in the Czech Republic is supported by low-income residents and low-income families. This population group is entitled to a tax bonus.

Keywords: employee, income, income tax of natural persons, tax credits, gross wages, health insurance, social insurance, tax benefits, income categories, taxable amount

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Daň	14
3.2 Daň z příjmů fyzických osob ČR	16
3.3 Sleva na dani	26
3.3.1 Sociální slevy	27
3.3.2 Sleva na evidenci tržeb	31
3.3.3 Sleva za umístění dítěte do předškolního zařízení	32
3.3.4 Sleva na zaměstnance se zdravotním postižením	32
3.4 Prohlášení poplatníka	33
3.5 Sestavování daně z příjmů FO	33
3.6 Plat a mzda	34
3.6.1 Zdravotní a sociální pojištění	38
4 Vlastní práce	43
4.1 Varianty modelových výpočtů	43
4.1.1 Zaměstnanci pobírající mediánovou mzdu	45
4.1.2 Zaměstnanci s průměrnou mzdou	53
4.1.3 Zaměstnanci s nadprůměrnou mzdou	60
4.2 Zobrazení vývoje daně v % z úhrnu mezd pro modelové varianty	69
5 Výsledky a diskuse	72
6 Závěr.....	76
7 Seznam použitých zdrojů	77

Seznam grafů

Graf 1 Hranice pro solidární daň 2015–2019 [Kč]	62
Graf 2 Varianta 1 - vývoj daně v % z úhrnu mezd	69
Graf 3 Varianta 2 - vývoj daně v % z úhrnu mezd	69
Graf 4 Varianta 3 - vývoj daně v % z úhrnu mezd	70
Graf 5 Varianta 4 - vývoj daně v % z úhrnu mezd	70

Seznam tabulek

Tabulka 1 Základní sazby zdravotního a sociálního pojištění platné od 1.7.2019	19
Tabulka 2 Paušální výdaje do roku 2018.....	21
Tabulka 3 Paušální výdaje od roku 2019	22
Tabulka 4 Standardní sociální slevy na dani z příjmů FO	28
Tabulka 5 Vznik daňového bonusu	30
Tabulka 6 Výpočet daně z příjmů FO.....	34
Tabulka 7 Přehled minimálních mezd 2014-2019	36
Tabulka 8 Zdravotní a sociální odvody za zaměstnance 2019	38
Tabulka 9 Minimální mzda 2015-2019	44
Tabulka 10 Průměrná hrubá mzda 2015-2019.....	44
Tabulka 11 Varianta 1 - mediánová mzda [Kč].....	45
Tabulka 12 Varianta 2 - mediánová mzda [Kč].....	47
Tabulka 13 Varianta 3 - mediánová mzda [Kč].....	49
Tabulka 14 Varianta 4 - mediánová mzda [Kč].....	51
Tabulka 15 Varianta 1 - průměrná mzda [Kč].....	53
Tabulka 16 Varianta 2 - průměrná mzda [Kč].....	54
Tabulka 17 Varianta 3 - průměrná mzda [Kč].....	56
Tabulka 18 Varianta 4 - průměrná mzda [Kč].....	58
Tabulka 19 Varianta 1 - nadprůměrná mzda [Kč]	60
Tabulka 20 Varianta 2 - nadprůměrná mzda [Kč]	63
Tabulka 21 Varianta 3 - nadprůměrná mzda [Kč]	65
Tabulka 22 Varianta 4 - nadprůměrná mzda [Kč]	67

Seznam schémat

Schéma 1 Členění daní v ČR	15
Schéma 2 Možnosti uplatnění výdajů u příjmů ze samostatné činnosti	20
Schéma 3 Sleva na dani z příjmů FO.....	27
Schéma 4 Sleva na zaměstnance.....	32

Seznam použitých zkratek

FO	Fyzická osoba
CP	Cenný papír
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPP	Dohoda o provedení práce
DPČ	Dohoda o pracovní činnosti
DZ	Daňový základ
EET	Elektronická evidence tržeb
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PO	Právnícká osoba
RZ	Roční zúčtování
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZTP/P	Osoba zvláště těžce postižená s průvodcem

1 Úvod

Zaměstnanci vykonávající práci stanovenou pracovní smlouvou přísluší odměna, kterou zaměstnavatel musí povinně vyplatit. V závislosti na pracovních výsledcích, náročnosti práce, úrovni odpovědnosti a dalších faktorech se odvíjí výše hrubé mzdy a případných mzdových benefitů zaměstnance. Mzdový výměr, který je před nástupem do pracovního poměru podepsán, obsahuje písemné ujednání o výši hrubé mzdy, pohyblivé složce a dalších mzdových podmínkách. Konečná výše čisté mzdy je jednou z nejpodstatnějších prvků využívaných k motivaci každého zaměstnance. Čistá mzda, kterou zaměstnanec obdrží, je snížena o odvody na sociálním a zdravotním pojištění a o zálohovou daň.

Při dodržení zákonných podmínek lze vypočtenou daňovou povinnost optimalizovat pomocí uplatnění daňových slev a daňových zvýhodnění. Pouze určité daňové slevy lze využít měsíčně při daňových zálohách. Zbylé se uplatní jednou ročně při zúčtování daně z příjmů fyzických osob. Stát prostřednictvím těchto slev na dani a daňových zvýhodnění vykonává státní sociální politiku.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je vyhodnotit vliv daňových slev na dani z příjmů fyzických osob pro různé příjmové kategorie v závislosti na vývoji v čase. Dílčím cílem je sestavení podkladové báze ze statistických údajů, pomocí které budou zpracovány modelové příklady pro vybrané varianty příjmových skupin. Ze získaných výsledků bude zobrazen a posouzen trend vývoje daňového zatížení pro různé příjmové kategorie.

2.2 Metodika

Teoretická část bude vypracována na základě kompilace informací získané z platných účetních a právních předpisů a odborné literatury. Literární rešerše se bude týkat problematiky mezd a daní v České republice.

Na základě získaných statistických údajů o průměrné a mediánové mzdě bude v praktické části zpracována podkladová báze pro stanovení 3 příjmových kategorií. Praktická část bude založena na modelových výpočtech daně z příjmů fyzických osob a daňových bonusů pro vybrané příjmové kategorie, které budou uplatňovat určité slevy na dani a daňová zvýhodnění.

Ve vlastní práci budou aplikovány 4 modelové varianty, které se vzájemně od sebe liší uplatněnými daňovými slevami a daňovými zvýhodněními. Ve variantě 1 bude zobrazena situace, ve které zaměstnanec uplatní pouze základní slevu na poplatníka. Ve variantě 2 bude zaměstnanec uplatňovat základní slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na dvě děti a nezdanitelnou část daňového základu ve formě penzijního pojištění (pro zjednodušení si poplatník bude platit penzijní pojištění v takové výši, aby mohl uplatnit maximální stanovenou částku pro daný rok). Ve variantě 3 bude vyčíslena daňová povinnost pro zaměstnance uplatňující základní slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na jedno dítě a na dítě držitele průkazu ZTP/P. V poslední variantě 4 se bude jednat o situaci, ve které zaměstnanec uplatňuje základní slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na jedno dítě, slevu

na vyživovanou osobu – na druhého z manželů (manželka bude čerpat od ledna 2017 peněžité příspěvek v mateřství, poté rodičovský příspěvek), od ledna 2017 daňové zvýhodnění na druhé dítě a nezdanitelnou část daňového základu ve formě životního pojištění (pro zjednodušení si poplatník bude platit životní pojištění v takové výši, aby mohl uplatnit maximální stanovenou částku pro daný rok). Tyto zmíněné modelové varianty budou aplikovány na 3 kategorie lišící se podle výše příjmů. Nejdříve budou vypočteny modelové varianty 1-4 pro zaměstnance pobírající mediánovou mzdu poté pro zaměstnance s průměrnou mzdou, a nakonec pro zaměstnance pobírající nadprůměrnou mzdu. Vývoj vlivu daňových slev na daňovou povinnost bude zobrazen na modelových variantách v časovém úseku 2015–2019.

Komparace výsledků bude sloužit k vyhodnocení daňového zatížení pro zmíněné příjmové kategorie v souvislosti se změnami daňových slev a daňového zvýhodnění. Pomocí grafů bude pro varianty 1-4 zobrazen procentuální vývoj daně z příjmu z úhrnu mezd pro časové období 2015-2019.

Na základě výsledků bude provedeno pomocí dedukce zhodnocení trendu vývoje vlivu uplatněných slev na dani a daňového zvýhodnění na příjem zaměstnanců.

3 Teoretická východiska

Teoretická východiska definují důležité termíny vybraného tématu vyhodnocení vývoje slev na dani pro různé příjmové kategorie na základě literárních a dalších podstatných zdrojů zabírající se danou problematikou.

3.1 Daň

Daň je charakterizována jako povinná, zákonem vynutitelná platba, která plyne do veřejného rozpočtu. Jedná se o platbu nenávratnou (subjektu nevzniká žádný určitý nárok při zaplacení daně), neekvivalentní (neexistuje zde vztah mezi tím, jakým dílem se jednotlivec podílí na společných příjmech, a tím v jaké výši bude užívat veřejné finanční statky) a obvykle neúčelovou (osoba, která platí daň, zpravidla neví, co bude z těchto finančních prostředků financováno) (Vančurová, 2018).

V Zákoně 280/2009 Sb. Daňového řádu je vymezena správa daní, která slouží pro zabezpečení daní a zajištění následující úhrady. Zodpovědnost za výběr daní má správce daně (celní orgány, finanční územní orgány a jiné územní orgány), který přijímá vyměřenou daň od daňového subjektu (Marková, 2017).

Funkce daní

Mezi základní funkce daní patří:

- alokační – využívá se v případě, že efektivnost trhu selhává z důvodu špatné alokace zdrojů,
- fiskální – schopnost zvyšovat a naplňovat veřejný rozpočet,
- stimulační – stát uděluje subjektům různé formy daňových úspor nebo naopak je vystavuje vyššímu zdanění,
- redistribuční – zajišťuje přesun části důchodu směrem od bohatších osob k chudším a tím zmírňuje rozdílnost důchodů ve společnosti,
- stabilizační – je důležitá pro zmírnění výkyvů v ekonomickém cyklu (Kubátová, 2015).

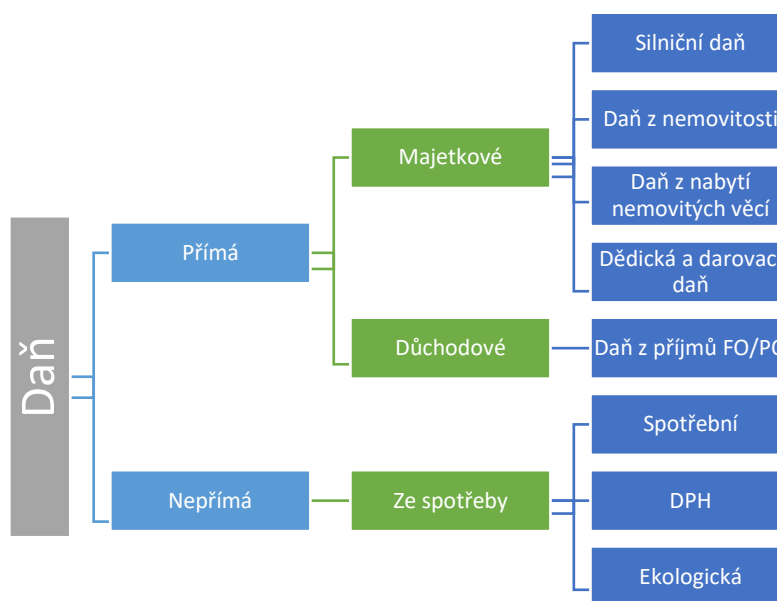
Daňový subjekt

Daňový subjekt se dělí na plátce daně a poplatníka daně. Plátcem daně se rozumí daňový subjekt, který je povinen ze zákona odvést daňové plnění do veřejného rozpočtu, které vybral od jiných subjektů. Oproti tomu poplatníka daně lze charakterizovat jako daňový subjekt, jehož majetkové plnění či příjem podléhá dani. Poplatník nese daňové břemeno a je tou osobou, jehož disponibilní důchod se vybíráním daní snižuje (Vančurová, 2018).

Členění daní

Daně lze členit podle různých hledisek. Ať už dle předmětu zdanění viz. schéma 1, nebo podle funkce daní. Na základě vazby na důchod poplatníka lze daně v ČR dělit na dvě základní kategorie. Daň přímá a daň nepřímá. Přímé daně hradí poplatník sám na úkor vlastního důchodu do příslušného veřejného rozpočtu. U přímých daní, je přímo znám poplatník daně (např. daň z důchodu, daň majetková). Naopak u nepřímých daní subjekt, který má povinnost daň odvést, ji nehradí ze svého vlastního důchodu, ale je přenášena na jiný subjekt, který je označován za plátce. Tyto daně jsou přeneseny do cen zboží, produktů a služeb, což způsobuje jejich navýšení ceny. Poplatník zaplatí daň v podobě vyšší ceny a plátce tuto daň odvede na příslušný finanční úřad. Mezi nepřímé daně se řadí například daň z přidané hodnoty, cla, a daň spotřební. (Kubátová, 2015)

Schéma 1 Členění daní v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování podle (Vančurová, 2018)

3.2 Daň z příjmů fyzických osob ČR

Tato důchodová daň se dělí na dvě skupiny. Daň z příjmů právnických osob a daň z příjmů fyzických osob.

Daňový subjekt

Dle § 2 Daňového zákona je poplatníkem daně z příjmů fyzických osob osoba, která je rezidentem nebo daňovým nerezidentem České republiky. Daňovým rezidentem je taková osoba, která má na území ČR trvalé bydliště nebo se zde zdržuje alespoň 183 dnů v kalendářním roce. Daňovému rezidentu ČR plyne daňová povinnost za příjmy plynoucí z tuzemských či zahraničních zdrojů.

V případě, že osoba nesplňuje zmíněné náležitosti, nebo je tak sjednáno v mezinárodních smlouvách, je poplatník označován jako daňový nerezident. Daňovým nerezidentem je označována i taková osoba, která pobývá na území ČR z důvodu léčení či studia. Daňovému nerezidentovi plyne daňová povinnost vůči ČR pouze za příjmy, jež jsou získány z tuzemských zdrojů (Marková, 2017).

Předmět daně

Dle § 3 odst. 1 Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů jsou předmět daně z příjmů FO:

- a) příjmy ze závislé činnosti,
- b) příjmy ze samostatné činnosti,
- c) příjmy z kapitálového majetku,
- d) příjmy z nájmu,
- e) ostatní příjmy.

Za předmět daně nelze považovat pouze peněžní příjmy, ale i příjmy nepeněžní, který daňový subjekt získal např. směnou. Tyto příjmy je zapotřebí důsledně ocenit pro účely zdanění.

V § 3 odst. 1 Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, je také jednoznačně stanoveno, jaké příjmy nejsou předmět daně. Mezi ně se řadí například příjmy:

- a) obdržené nabytím podílových listů nebo akcií dle zákona, který upravuje podmínky převodu majetku státu na jiné subjekty či restitucí,
- b) zápůjčky a úvěry s výjimkou stanovené v Zákoně o daních z příjmů,
- c) z vypořádání či rozšíření společného jmění manželů,
- d) získané z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, kdy tyto příjmy hradí Česká republika,
- e) další příjmy, které nejsou předmětem daně se uvádí v § 3 odst. 4 ZDP.

Osvobozené příjmy

Další skupinou příjmů, které nepodléhají zdanění, jsou příjmy osvobozené. V ZDP je vyjmenován rozsáhlý výčet podmínek, za jakých se stanou příjmy osvobozenými od daně. Jedná se například o příjmy z prodeje movitých a nemovitých věcí, které nejsou součástí majetku podniku. Další zásadní podmínkou při prodeji nemovitých věcí je, aby prodávající měl alespoň 2 roky trvalé bydliště v dané nemovitosti bezprostředně před samotným prodejem. Mezi následující osvobozené příjmy lze zařadit například obdrženou náhradu od pojišťoven za nemajetkové i majetkové újmy, příjem v podobě dávky nebo služeb z nemocenského pojištění, důchodové pojištění, stipendia, státní dotace, penze, která je vyplacená z penzijního připojištění a další (Marková, 2017).

Základ daně

Stanovení základu daně slouží pro výpočet daňové povinnosti. Daňový základ se před zdaněním musí nejdříve snížit o nezdanitelné a odčitatelné položky a poté zaokrouhlit na celé stokoruny dolů. Podstatou zdanění příjmů FO je postihnout pouze takový disponibilní důchod, který je určen k samotné spotřebě poplatníka. Jelikož nelze pro všechny kategorie příjmů nastavit stejná pravidla pro vymezení disponibilního příjmu, byla vytvořena pro každý typ příjmu konkrétní pravidla, podle nichž se příjmy sníží o výdaje. V případě, že poplatník získává souběžně dva či více příjmů ve zdaňovacím období, je nutné nejdříve

stanovit dílčí daňové základy a až poté vytvořit součet těchto dílčích základů, které vytvoří celkový základ daně. Tyto dílčí základy daně z příjmů FO odpovídají 5 skupinám příjmů, viz. kapitola předmět daně. Pokud není uvedeno jinak, daňový základ se vypočítá jako rozdíl mezi obdržnými příjmy a vynaloženými výdaji (Vančurová,2018).

A. Dílčí základ daně příjmů ze závislé činnosti

V § 6 odst. 1 ZDP jsou taxativně definovány příjmy ze závislé činnosti:

- příjmy z dřívějšího či současného pracovněprávního vztahu dle Zákoníku práce (dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti, pracovní poměr),
- příjmy např. vojáků nebo policistů z dřívějšího či současného služebního poměru,
- příjmy z dřívějšího či současného členského poměru, který je obdobou pracovněprávního vztahu,
- příjmy komandistů, členů družstva, společníků s.r.o.,
- odměny členů představenstva, dozorčích rad, valné hromady a jednatelů,
- příjmy vztahující se na dřívější, současný nebo budoucí výkon činnosti,
- funkční požitky¹ (Lošťák, 2017).

Plátcem příjmů ze závislé činnosti je považován zaměstnavatel a poplatníkem zaměstnanec. Jestli-že poplatníkovi plynou příjmy i ze zahraničních zdrojů, jsou zahrnuty vždy do základu daně. Příjem ze závislé činnosti je možný získat jak v peněžitě, tak v nepeněžitě formě. Nepeněžitý příjem je taxativně vymezen v Zákoně o daních z příjmů. Naopak některé příjmy zdanění nepodléhají, a proto je ZDP ze zdanění vyčleňuje. Jedná se o náhrady cestovních výdajů (ubytování, stravování, jízdné) do výše stanovení zvláštních právních předpisů, poskytnuté ochranné pomůcky a oděvy, přijaté zálohové částky od zaměstnavatele, odškodnění za opotřebení náradí vlastněné zaměstnancem apod. V souhrnu jde především o náklady, které jsou vynaložené na osvětlení, vybavení, zajištění bezpečnostních a hygienických podmínek atd.

---

¹ Funkční požitky jsou chápány jako příjmy občanských sdružení, politických stran, představitelů státu (prezident) apod.

Zaměstnanec může dále od zaměstnavatele získat příjmy, kterou jsou součástí předmětu daně, ale zdanění nepodléhají. Veškeré příjmy, které jsou osvobozeny od daně jsou taxativně vymezeny v § 6 odst. 9 ZDP. Mezi nejvýznamnější osvobozené příjmy patří zaměstnanecké benefity (rekvalifikace, odborný rozvoj zaměstnanců, poskytování nealkoholických nápojů apod.) (Dvořáková, 2018).

Daňovým základem pro závislou činnost jsou příjmy vyplývající zaměstnanci ze závislé činnosti navýšené o všeobecné zdravotní a sociální pojistné a o příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Tyto odvody je povinen podle zvláštních předpisů hradit zaměstnavatel za zaměstnance. Dílčím daňovým základem je od roku 2008 hrubá mzda zvýšená o povinné pojistné, zaokrouhlené směrem nahoru na celé stokoruny =superhrubá mzda (OECD.org, 2019). Celková výše sazeb pro zaměstnance a zaměstnavatele za zákonné pojistné je znázorněno v tabulce č.1.

Tabulka 1 Základní sazby zdravotního a sociálního pojištění platné od 1.7.2019

SUBJEKT/POJIŠTĚNÍ	ZDRAVOTNÍ	SOCIÁLNÍ*	CELKEM
Zaměstnanec	4,5 %	6,5 %	11 %
Zaměstnavatel	9 %	24,8 %	33,8 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Dvořáková, 2018)

* Sociální pojištění, které odvádí zaměstnavatel (24,8 %) zahrnuje 1,2 % příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, 21,5 % důchodového pojištění a 2,3 % nemocenského pojištění.

B. Dílčí základ daně příjmů ze samostatné činnosti

Příjmy ze samostatné činnosti vyplývají z nezávislých činností poplatníka, které se podrobují zdanění a sociálnímu pojistnému. Jedná se o takové činnosti, které podnikatel vykonává vlastním jménem na vlastní odpovědnost a na vlastní účet. Obvykle se jedná o příjmy z podnikání za účelem dosažení zisku. U samostatné činnosti musí poplatník obětovat určité výdaje, aby získal zaručený příjem, na rozdíl od závislé činnosti, kde je jistota příjmu pro poplatníka jasná.

Patří sem:

- příjmy ze zemědělské výroby, vodního a lesního hospodářství,
- příjmy ze živnostenského podnikání,
- příjmy z podnikání dle zvláštních předpisů např. advokátů, daňových poradců, auditorů, lékařů.

U příjmů ze samostatné činnosti má poplatník právo snižovat příjmy o výdaje, které jsou zapotřebí pro jejich udržení, zabezpečení a dosažení. Poplatník daně z příjmů FO má volbu si vybrat způsob uplatnění výdajů. Možnosti jsou znázorněny v schématu č.2.

Schéma 2 Možnosti uplatnění výdajů u příjmů ze samostatné činnosti

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Vančurová, 2018)

V případě, že si poplatník vybere možnost výdaje prokazovat v konkrétní výši, je nutné určit si daňový základ téměř totožně jako PO, s čímž souvisí vedení si účetnictví a odvození dílčího daňového základu od hospodářského výsledku před zdaněním. Pro mnohé poplatníky se zdá tento způsob velice komplikovaný, a proto je pro ně vytvořena možnost vedení daňové evidence.

Daňová evidence se liší od daňového základu zjištěného z účetního hospodářského výsledku především v tom, že evidence sleduje obdržené příjmy a uhrazené výdaje

a nikoli zaúčtované náklady a výnosy. Daňová evidence se v některých situacích u určitých výdajů odklání od principu uhrazených výdajů. S tím souvisí povinnost zahrnovat výdaje sloužící na pořízení dlouhodobého majetku jen skrze daňových odpisů, dále nutnost časového rozlišování úhrad za finanční leasing. Vyjma výdajů a příjmů lze u daňové evidence evidovat i majetek sloužící k podnikání, dále závazky, pohledávky nebo rezervy na opravy hmotného majetku. Pomocí výdajů, které se vztahují k obchodnímu majetku (pojistné, odpisy), lze snížit příjmy určené ke zdanění.

Z důvodu snížení nákladovosti a administrativní komplikovanosti je možné využít u fyzické osoby (poplatníka) tzv. paušální výdaje. U této metody se výdaje vypočítají jako procento z dosažených příjmů. Paušální výdaje jsou rozčleněny do kategorií podle předmětu zdanění viz tabulka č. 2

Tabulka 2 Paušální výdaje do roku 2018

KATEGORIE PŘÍJMŮ	PAUŠÁLNÍ VÝDAJ	MAX. ČÁSTKA PAUŠÁLNÍCH VÝDAJŮ
Zemědělská výroba, vodní a lesní hospodářství, živnosti řemeslné	80 % z příjmů	do 800 000 Kč
Živnostenské podnikání	60 % z příjmů	do 600 000 Kč
Jiné samostatné podnikání	40 % z příjmů	do 400 000 Kč
Příjmy z nájmu obchodního majetku	30 % z příjmů	do 300 000 Kč

Zdroj: (Vančurová, 2018)

Od roku 2019 má možnost si poplatník uplatnit vyšší výdajové limity oproti roku 2018. Kvůli nově nastaveným hranicím u všech příjmů se výdajový paušál vyplatí především poplatníkům, kteří dosahují příjmů do 2 mil. Kč (Dušek, 2019).

Tabulka 3 Paušální výdaje od roku 2019

KATEGORIE PŘÍJMŮ	PAUŠÁLNÍ VÝDAJ	MAX. ČÁSTKA PAUŠÁLNÍCH VÝDAJŮ
Zemědělská výroba, vodní a lesní hospodářství, živnosti řemeslné	80 % z příjmů	do 1 600 000 Kč
Živnostenské podnikání	60 % z příjmů	do 1 200 000 Kč
Jiné samostatné podnikání	40 % z příjmů	do 800 000 Kč
Příjmy z nájmu obchodního majetku	30 % z příjmů	do 600 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Dušek, 2019)

Tvorba dílčího základů daně příjmů ze samotné činnosti viz schéma 3.

Schéma 3 Tvorba dílčího základu daně příjmů ze samotné činnosti

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Lošťák, 2017)

C. Dílčí základ daně příjmů z kapitálového majetku

Veškeré příjmy získané z kapitálového majetku jsou upraveny v § 8 ZDP, jedná se především o příjmy obdržené z držby finančního majetku. V případě zdanění těchto příjmů se používají dva režimy.

- a) Zdanění v DZD – základem daně pro zdanění jsou pouze příjmy, od kterých se až na výjimky neodečítají výdaje. Jedná se například o úroky z poskytnutých zápůjček či úvěrů, úroky a poplatky z prodlení platby, úroky získané na základě vkladů na podnikatelských účtech apod.
- b) Zdanění dle zvláštní sazby daně, které je upraveno v § 36 ZDP – poplatník není povinen podávat daňové přiznání, daň odvádí příslušný plátcе daně. Jedná se například o podíly ze zisku, výhry, úroky z držby CP apod. (Dvořáková, 2018).

D. Dílčí základ daně příjmů z nájmu

V § 9 ZDP je upraveno zdanění příjmů, které plyne z nájmu nemovitých/movitých věci či bytů. Rozdíl mezi příjmy a výdaji, které slouží pro zajištění, udržení a dosažení příjmů, tvoří základ daně obdobně jako u samostatné činnosti. Poplatník daně může dosáhnout kladného či záporného daňového základu, přičemž má možnost od příjmů odečíst skutečné výdaje či uplatnit paušální výdaje ve výši 30 % z příjmů. Maximální výše pro uplatnění paušálních výdajů činí 300 000 Kč. Tyto paušální výdaje obsahují všechny výdaje související s dosažením příjmů z nájmu. Pakliže se uplatní paušální výdaje, je poplatník povinen vést si evidenci o získaných příjmech a pohledávkách, které vznikly v návaznosti na nájem. Jestliže poplatník uplatňuje skutečné výdaje, je zapotřebí vést si evidenci o příjmech, výdajích, hmotném majetku, pohledávkách a závazcích.

E. Dílčí základ daně z ostatních příjmů

Ostatní příjmy netvoří hlavní složku příjmu poplatníka, jedná se například o příjem z příležitostných činností, příjem získaný z prodeje nemovitostí apod. Základ daně je tvořen z rozdílu mezi příjmy a skutečnými výdaji, které slouží výhradně k dosažení příjmů. Uplatněné výdaje nemají sloužit k udržení a zajištění příjmů, jelikož se jedná o jednorázový charakter. Dle zákona lze uplatnit výdaje max. do výše příjmů. Jestliže se tedy výdaje rovnají příjmům, základ daně je nulový (Dvořáková, 2018).

Nezdanitelné části daňového základu

Z vypočteného daňového základu lze poplatníkům daně odečíst nezdanitelné položky, což umožňuje vytvářet daňovou optimalizaci a podporovat tak určité investice fyzických osob. Tento nástroj, který má za následek snižování daňového základu mohou uplatnit i právnické osoby, avšak z legislativního hlediska jde o položky snižující daňový základ. Efekt je však v podstatě stejný. V § 15 ZDP jsou stanoveny veškeré tyto části.

Jedná se o:

- A. Hodnotu bezúplatného plnění poskytnuté krajům, obcím a organizačním složkám státu na vzdělání a vědu, vývojové a výzkumné záměry, školství, policii, ekologické účely a další, které jsou stanoveny § 15 odst. 1 ZDP. Úhrnná minimální hodnota bezúplatného plnění musí činit nejméně 1 tis. Kč nebo musí dosáhnout alespoň 2 % DZ darujícího. Maximálně částka daru, která lze uplatnit nesmí přesáhnout 15 % ZD. Další nezdanitelnou částí ZD lze považovat dárcovství krve. Poplatník má možnost si od základu daně odečíst pevnou částku 3 000 Kč při jednom odběru za den či 20 000 Kč v případě odběru orgánů. Jestli-že poplatník vstoupí do registru dárců krevních buněk, stává se nezdanitelnou částí částka v hodnotě 8 000 Kč.
- B. Od daňového základu je možné dále odečíst uhrazené úroky z hypotečního úvěru či stavebního spoření poskytnuté bankou nebo stavební spořitelnou snížené o státní příspěvek daný dle právního zvláštního předpisu. Aby se jednalo o nezdanitelnou položku, musí úroky z úvěrů sloužit k zajištění bytových potřeb fyzických osob, které jsou pro účely ZDP charakterizovány v § 15 odst. 3 ZDP. Sumární částka úroků ze všech uvedených úvěrů nesmí přesáhnout limit 300 000 Kč za zdaňovací období. Tato nezdanitelná část základu daně lze uplatnit pouze u fyzických osob, jelikož má napomocť podpořit investice spojené s bydlením. Obdobná úleva pro právnické osoby není (Dvořáková, 2018).
- C. Dle § 15 odst. 5 ZDP se nezdanitelná část základu daně uplatní v oblasti:
- doplňkového penzijního spoření,
  - penzijního připojištění se státním příspěvkem,
  - penzijního pojištění.

Od částky, od které je stanoven max. státní příspěvek, a od výše měsíčních příspěvků se odvozuje hodnota odpočtu. U příspěvků přesahující 1 000 Kč měsíčně lze využít maximální stání příspěvek dle § 14 Zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření. Částka, která lze uplatnit u daňového základu, se rovná součtu zaplacených měsíčních příspěvků, které překročily maximální

státní příspěvek. Od roku 2017 je celkový max. limit uhrazených příspěvků ve všech zmíněných oblastí stanoven na částku 24 000 Kč za zdaňovací období.

D. Příspěvky na soukromé životní pojištění slouží pro případ smrti, dožití či na důchodové pojištění. Maximální limit, který lze ve zdaňovacím období uplatit, je částka dosahující hodnoty 24 tis. Kč.

E. Mezi další nezdanitelné části patří členské příspěvky odborové organizace a úhrada za zkoušky, které ověřují další vzdělání viz § 15 ZDP.

Položky odčitatelné od daňového základu

Poplatník má možnost si snížit základ daně také pomocí odčitatelných daňových položek, které jsou upraveny v § 34 ZDP.

- a) Daňovou ztrátu lze označit jako odčitatelnou položku, která snižuje ZD. Odpočet této ztráty je realizován pouze v daňovém přiznání a nijak se tedy o ní neúčtuje. Odpočet daňové ztráty, která se vytvořila a byla vyměřena za předchozí zdaňovací období či jeho část, je možno maximálně v průběhu 5 zdaňovacích období po sobě jdoucích uplatnit jako odčitatelnou položku.
- b) Odpočet na podporu odborného vzdělání umožňuje snížit základ daně. Jedná se o odpočet, který se vypočte jako součet odpočtu na podporu výdajů, které byly vynaloženy na studenta vykovávající odborné vzdělání (počet hodin x 200 Kč), či na podporu pořízení majetku zajišťující odborné vzdělání.
- c) Dále lze jako odčitatelnou položku uplatnit souhrn 100 % výdajů, které byly vynaloženy na uskutečnění projektu vývoje a výzkumu ve zdaňovacím období (Dvořáková,2018).

Sazba daně

Daňová sazba se v minulosti obvykle odvozovala od výše hrubých mezd domácností. V roce 1993 se vytvořila klouzavě progresivní sazba, která sloužila pro výpočet výše daňové povinnosti poplatníka daně z příjmů FO. Hodnota sazby daně se odvíjela od výše daňového základu. V roce 2008 se zrušila klouzavě progresivní sazba a vytvořila se 15 % lineární sazba, která je pro všechny poplatníky daně stejná bez ohledu na výši jejich příjmů (Marková, 2017).

Dle § 16a Zákona o daních z příjmů je poplatník povinen od roku 2013 odvádět solidární daň, která činí 7 % z příjmů v případě překročení vymezené výše. Tato daň se uplatňuje v případě, že suma dílčích daňových základů ze samostatné a závislé činnosti přesáhne při ročním zúčtování 48násobek průměrné mzdy ($29\,979 \times 48 = 1\,438\,992$ Kč) nebo 4násobek průměrné mzdy ($29\,979 \times 4 = 119\,916$ Kč) v daném roce. Solidární daň se nevyčísluje z celé hrubé mzdy, ale jen z částky, která převyšuje vymezený limit. (Vančurová, 2018).

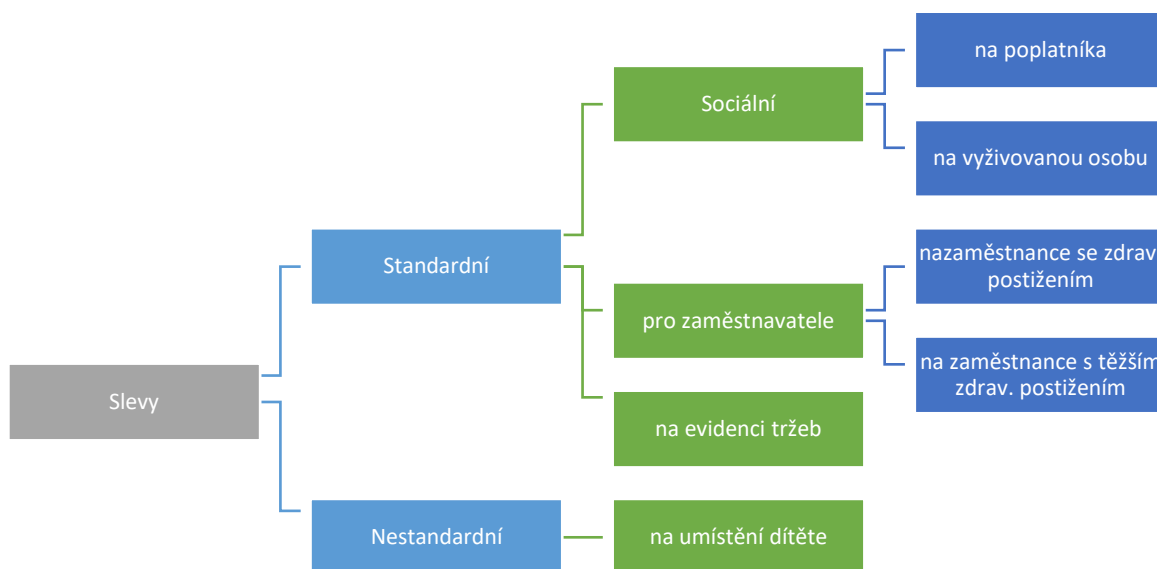
3.3 Sleva na dani

Sleva na dani slouží ke snížení daňové povinnosti v případě, že poplatník splní zákonem stanovené podmínky. Typy slev na dani:

- a) absolutní = jedná se o slevu, která má přesně stanovenou částku pro jednu jednotku (například sleva na dani z příjmů na zaměstnance, který má zdravotní postižení činí 18 tis. Kč),
- b) relativní = sleva, která je stanovena jako podíl snižující základní částku daně, převážně vyjádřena v % (například u silniční daně u kombinované dopravy se využívá sleva na dani od 25 % do 90 % v souvislosti na výši jízd v dané přepravě),
- c) standardní = jestliže poplatník splní zákonem stanovené podmínky, má možnost využít pevné zákonem určené slevy, které způsobují snížení daně. Za rok 2018 je sleva na dani z příjmů FO stanovena ve výši 24 840 Kč. (například sleva na poplatníka, na manželku),

- d) nestandardní = vynaložené prokazatelné výdaje snižující základ daně v plné výši či do výše stanovené zákonem. Nestandardní slevy lze vyjádřit absolutně nebo relativně. Tento druh slev se v ČR používá pouze v podobě slev za umístění dítěte v předškolním zařízení do výše minimální mzdy tedy pro rok 2019 13 350 Kč.

Schéma 3 Sleva na dani z příjmů FO

Zdroj: (Vančurová, Lachová 2018)

3.3.1 Sociální slevy

Standardní sociální slevy lze rozdělit podle toho, zda si je poplatník uplatňuje sám na sebe (sleva na poplatníka) či na jiného člena ze své domácnosti (sleva na vyživovanou osobu). Hodnota standardních sociálních slev je znázorněna v tabulce č.4.

Tabulka 4 Standardní sociální slevy na dani z příjmů FO

Typ slevy	Hodnota
Základní	24 840 Kč ročně/2 070 Kč měsíčně
Na invalidita:	
1. Na invaliditu 1. a 2. stupně	2 520 Kč ročně/210 Kč měsíčně
2. Na invaliditu 3. stupně	5 040 Kč ročně/420 Kč měsíčně
3. Držitel průkazky ZTP/P	16 140 Kč ročně/1 345 Kč měsíčně
Na studenta	4 020 Kč ročně/335 Kč měsíčně
Na vyživovanou osobu:	
1. Na druhého z manželů	24 840 Kč ročně
2. Na nezaopatřené dítě	
a. 1.dítě	15 204 Kč ročně /1 267 Kč ročně
b. 2.děti	19 404 Kč ročně /1 617 Kč ročně
c. 3 a více dětí	24 204 Kč ročně /2 017 Kč ročně

Zdroj: (Vlastní zpracování dle Vančurová, 2018)

Základní sleva (sleva na dani)

Nárok na základní slevu má každý poplatník, který podepíše Prohlášení o dani z příjmů. Uplatnění veškerých slev na dani lze pouze u jednoho zaměstnavatele. Účelem této slevy je zabezpečit minimální nezdaněný příjem příslušící každému poplatníkovi (Vančurová, Láchová, 2018).

Od celoroční daně poplatníka se odečte v plné výši základní sleva i v případě, že daňový základ obsahuje mzdu nebo jiné příjmy získané ze zaměstnání pouze za určitou část roku. Jde o případ, kdy poplatník není schopen přijímat mzdu z důvodu nezaměstnanosti (nezáleží, zda je veden jako uchazeč o zaměstnání na FÚ) či nemoci. Ve většině případů dochází pak k přeplatku na dani při ročním zúčtování záloh a zvýhodnění na dani. Výše měsíční zálohy na daň z funkčních požitků a závislé činnosti se u zaměstnance v případě podepsání prohlášení určí jako 1/12roční slevy, tedy 2 070 Kč. Například jestliže zaměstnanec měl sjednaný pracovní poměr trvající 10 měsíců, uplatňuje pro výpočet záloh 20 700 Kč

(10 * 2 070). Při RZ záloh má nárok využít celoroční částku slevy na dani, což navýší celoroční slevu o 4 140 Kč (Lošťák, 2017).

Sleva na invaliditu

Dle Zákona o důchodovém pojištění každému poplatníkovi, kterému přísluší invalidní důchod 1. či 2. stupně, náleží sleva ve výši 2 520 Kč ročně. Slevu na invaliditu má možnost využít i poplatník, kterému skončil nárok na pobírání invalidního důchodu z důvodu souběhu starobního a invalidního důchodu.

Jednou z hlavních podmínek pro pobírání invalidního důchodu pro invaliditu 3.stupně či jiného důchodu z důchodového pojištění je, že je uchazeč označen za invalidní osobu ve 3. stupni. Výše této slevy činí ročně 5 040 Kč. Na tuto slevu na dani má nárok i poplatník, který je dle zvláštních předpisů invalidní osobou ve 3. stupni, i když došlo k zamítnutí jeho žádosti z odlišných důvodů než proto, že není osoba invalidní ve 3. stupni (Dvořáková, 2018).

Držitel průkazu ZTP/P má nárok na slevu na dani ve výši 16 140 Kč ročně či 1 345 měsíčně. I v případě, že poplatníkovi nepřísluší invalidní důchod, má nárok na využití této slevy. Naopak pokud držitel průkazu invalidní důchod pobírá, dochází ke kumulaci slev (Lošťák, 2016).

Sleva na studenta

Poplatník má nárok uplatnit slevu na studenta v případě soustavné přípravy na budoucí vzdělání. Podmínkou pro nárokování této slevy je věk studenta, který nesmí přesáhnout hranici 26 let, v případě prezenční formy doktorského studia je hranice zvýšena na 28 let.

Sleva na vyživovanou osobu

Na základě počtu osob, se kterými poplatník ve společné domácnosti žije, se odvíjí sociální postavení poplatníka. Označit za vyživovanou osobu lze dítě či osobu v manželském vztahu. Ze zákona má poplatník či více poplatníků vyživovací povinnost vůči dítěti i v případě jeho vlastního příjmu, a to samé platí u manžela pobírající nepatrný či žádný příjem. Hlavní

podmínkou pro vyživovací povinnost je pobývání poplatníka s vyživovanou osobou ve společně hospodařící domácnosti.

1. Sleva na druhého z manželů

Tuto slevu lze uplatnit, jestliže příjem druhého z manželů nepřesáhne výši 68 tis. Kč za zdaňovací období. Veškeré příjmy z 5 zmíněných skupin příjmů, osvobozené příjmy a sociální dávky (invalidní a starobní důchod, nemocenská a finanční pomoc v mateřství) se zahrnují do vlastního příjmu s výjimkou státní sociální podpory, studijního stipendia a příspěvku na péči. V případě, že druhý z manželů je držitelem průkazu ZTP/P, má poplatník nárok uplatnit slevu ve dvojnásobné výši (Marková, 2017).

2. Daňové zvýhodnění na nezaopatřené dítě

Ze zákona je tento typ slevy označován na rozdíl od předešlých slev za daňové zvýhodnění. U daňového zvýhodnění může dojít k přesáhnutí výše daňové povinnosti a vytvoření tak daňového bonusu, tedy záporné daně, kterou si zaměstnanci mohou přičíst k čisté mzdě. Poplatníkovi tak vzniká právo na doplacení chybějící částky od státu. Hlavní podmínkou pro nárokování daňového bonusu je přesah bonusu min. o 100 Kč a max. o 60 300 Kč ročně. U ostatních slev na dani k daňovým bonusům nedochází (Lošťák, 2017). Vznik daňového bonusu je znázorněn v tabulce č.5.

Tabulka 5 Vznik daňového bonusu

Daň před slevami
+ solidární daň
– Slevy na dani (s výjimkou slevy na dítě)
= upravená daň po slevách, která nesmí být nižší než 0
– daňové zvýhodnění na děti
= daňový bonus či částka daně

Zdroj: Vlastní zpracování dle Vančurová, 2018

V případě, že upravená daň po slevách z tabulky č.5 dosáhne hodnoty nižší než 0, dojde při uplatňování daňového zvýhodnění k jeho vynulování a bude se vycházet z částky 0 Kč (Vančurová, 2018).

Vyživovaným dítětem se rozumí nejen dítě vlastní, ale i dítě, které bylo osvojeno či je v náhradní péči, potomek druhého z manželského páru, vlastní vnuk či vnuk z druhého manželství v případě, že jejich rodiče nedosáhnou dostatečného příjmu pro uplatnění daňového zvýhodnění.

Pro tento případ je dítě definováno jako:

- nezletilé dítě
- zletilé dítě dosahujícího max. 26 let, které:
  - nepobírá invalidní důchod pro invaliditu 3.stupně,
  - studuje, tj. soustavná příprava na budoucí povolání,
  - není schopen z důvodu úrazu či jiné nemoci se připravovat soustavně na budoucí povolání,
  - není schopen provádět soustavnou výdělečnou činnost kvůli dlouhodobému nepříznivému zdrav. stavu (Dvořáková, 2018).

Od roku 2015 se výše slevy na dítě odvíjí od počtu dětí, se kterými poplatník, který daňové zvýhodnění uplatňuje, žije ve společně hospodařící domácnosti. Jestliže je dítě držitelem průkazu ZTP/P tato sleva na dani se zdvojnásobuje (Marková, 2018).

3.3.2 Sleva na evidenci tržeb

S příchodem elektronické evidence tržeb vzniká sleva, kterou má poplatník možnost uplatnit pouze v tom zdaňovacím období, ve kterém zaeviduje první platbu v systému EET. Výše této slevy činí 5 tis. Kč. Účelem slevy je kompenzace vynaložených výdajů, které byly určeny na zavedení EET (Vančurová, 2018).

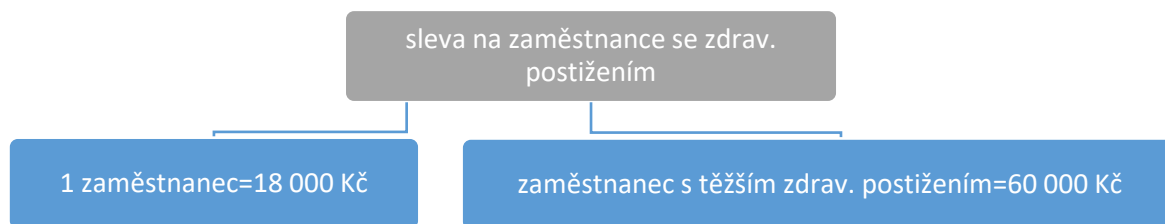
3.3.3 Sleva za umístění dítěte do předškolního zařízení

Česká republika je zařazena mezi státy Evropské unie, které poskytují rodinám s dětmi jednu z největších masivních daňových podpor. V roce 2015 byla do daňového systému zařazena nová nestandardní sleva – sleva za umístění dítěte, která má v současné době doplňovat daňové zvýhodnění na děti. Poplatník má možnost odečíst si tuto slevu („školkovné“) od daňového základu v případě, že dítě, které je v předškolním věku, je vyživovanou osobou žijící ve společné hospodařící domácnosti s poplatníkem. Hodnota roční slevy je dána na úroveň min. mzdy, která pro rok 2018 činí 12 200 Kč / jedno dítě (Vančurová, 2018). Výdaje, které jsou poplatníkem prokazatelně vynaloženy na umístění vyživovaného dítěte do předškolního zařízení, odpovídá výši této slevy. Do těchto výdajů však nelze zahrnout například stravné v předškolních zařízeních (Šubrt, 2016).

3.3.4 Sleva na zaměstnance se zdravotním postižením

Zaměstnavatelé, kteří zaměstnávají osoby se zdravotním postižením, mohou využít slevu na dani, která je vyčíslena na základě úrovně zdravotního postižení zaměstnance. Jedná se tedy o absolutní slevu, která se vypočte z počtu přepočtených zaměstnanců² trpícím zdravotním postižením. Výše slev je znázorněna v schématu č. 4.

Schéma 4 Sleva na zaměstnance

Zdroj: (Vančurová,2018)

² Na jednoho zaměstnavatele připadá pouze jeden přepočtený zaměstnanec. Tento druh slevy lze uplatnit jak pro zaměstnavatele právnické, tak fyzické osoby.

3.4 Prohlášení poplatníka

Každý zaměstnanec, který disponuje příjmem získaným ze závislé činnosti, má právo u svého zaměstnavatele podat podepsané Prohlášení poplatníka. Prohlášení slouží pro uplatňování daňového zvýhodnění na děti a slev na dani, které lze však dle § 38k odst. 4 ZDP využít pouze u jednoho zaměstnavatele, jestliže existuje více souběžných zaměstnavatelů (Lošťák, Pelech, 2017).

Pro rok 2018 je možné provést Prohlášení poplatníka, jak v písemné, tak i v elektronické podobě. Dle legislativy je nutné Prohlášení poplatníka podepsat nejpozději do 15. února, a v případě zahájení nového pracovního poměru pak do 30 dnů po nastoupení. V případě nárokování slev na dani z příjmů, musí poplatník závčas a přiměřeným způsobem doložit dokumenty, které požadované úlevy prokazují, například do max. 30 dnů od narození dítěte.

Jestliže do 30 dnů nepředloží poplatník požadované dokumenty, má možnost nárok využít až při ročním zúčtování daně z příjmů. Nový formulář (vzor. č. 26) pro rok 2018, který je publikován ministerstvem financí, slouží na jedno zdaňovací období a je možno jej použít pro listinnou i elektronickou podobu.

Poplatník, který nepodepíše u plátce daně (zaměstnavatele) Prohlášení k dani, nemá možnost využít slevy na dani ani odečet nezdánitelných částí daňového základu (Vybíhal a kolektiv, 2018).

3.5 Sestavování daně z příjmů FO

Konstrukce pro vyčíslení daně z příjmů fyzických osob je zobrazeno v tabulce č.6. Podle § 6-10 ZDP je základ daně tvořen součtem jednotlivých dílčích základů daně, od kterého se poté odečtou odčitatelné a nezdánitelné položky, a výsledek se zaokrouhlí na celá sta Kč dolů. Následně se vypočte pomocí sazby daně (FO-15 %) daňová povinnost. Poplatník má možnost si tuto daň snížit o daňové zvýhodnění a zákonem udělené daňové slevy.

Tabulka 6 Výpočet daně z příjmů FO

Součet všech dílčích základů daně → § 6 + § 7 + § 8 + §9 + § 10
- odčitatelné položky § 34
- nezdanitelné části § 15
= upravený základ daně (zaokrouhlen na 100 Kč dolů)
× 15 % sazba daně z příjmů FO § 16
= Daň z příjmů FO
- Slevy na dani (s výjimkou slevy na dítě) § 35
= upravená daň po slevách, která nesmí být nižší než 0
- daňové zvýhodnění § 35c
= Konečná daňová povinnost/daňový bonus

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Marková, 2017)

3.6 Plat a mzda

Podle § 109 ZP náleží zaměstnanci za odvedenou práci plat, mzda či odměna z dohod. Zaměstnanci tak vzniká právní nárok na vyplacení mzdových forem, které jsou vymezeny mzdovými předpisy.

Plat

Zaměstnavatel, kterým je státní fond, územní státní celek, stát, školská právnická osoba nebo příspěvková organizace, poskytuje zaměstnanci za provedenou práci peněžité plnění.

Mzda

Mzda představuje peněžité plnění a naturální mzdu, kterou poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci za vykonanou práci, pokud Zákoník práce nestanoví jinak.

Dle § 109 ZP odst.4 ZP se plat a mzda odvíjí od složitosti, namáhavosti, odpovědnosti, výkonnosti, obtížnosti práce a podle dosažených pracovních výsledků.

Mzdu lze členit na pevnou a pohyblivou složku. Do pevné složky se zařazuje mzda za vykonanou práci zaměstnancem, přičemž výše mzdy musí být alespoň na úrovni minimální mzdy a odpovídat nejnižší úrovni zaručené mzdy. Pohyblivá neboli nenároková složka mzdy

je závislá na zaměstnavatelském rozhodnutím, výsledcích firmy či zaměstnance. Lze ji stanovit či sjednat, avšak výše této složky nemusí být každý měsíc stejná. Mimořádné odměny či prémie se obvykle vyplácí ročně nebo pololetně a mají tak jednorázový charakter. Jedná se například o podíl zaměstnance na ekonomickém firemním výsledku či splnění mimořádného úkolu. V takovém případě se nejedná o mzdu a není tak zapotřebí ji určit před začátkem výkonu období. Zpravidla se přiznává dodatečně při zúčtování mzdy.

Mzda musí být sjednána, určena či stanovena dle § 114 Zákoníku práce před začátkem výkonu práce. Zaměstnavatel je povinen nejdéle v den nástupu do práce vydat zaměstnanci písemný mzdový výměr, který zahrnuje informace o místě a termínu výplaty mzdy a o způsobu odměňování. (Podnikatel.cz, 2019).

Odměna z dohod

Dle dohod, které jsou konané mimo pracovní poměr, přísluší zaměstnanci peněžité plnění za vykonanou práci (Vybíhal a kolektiv, 2019).

a) Dohoda o provedení práce

Dohoda o provedení práce je upravena dle § 75 ZP. Na tuto dohodu lze odpracovat max. 300 hodin/rok u každého zaměstnavatele, u kterého má fyzická osoba podepsanou DPP. Pracovník má možnost uzavřít více dohod o provedení práce za kalendářní rok. Zaměstnavatel nehradí sociální, zdravotní ani nemocenské pojištění, jestliže měsíční odměna nepřesáhne částku 10 tis. Kč nebo přesně 10 tis. Kč hrubého u jednoho zaměstnavatele. Odměna bude zaměstnanci sražena 15% daní z příjmů. Přesáhne-li odměna 10 tis. Kč za měsíc, odvádí se zdravotní, sociální i nemocenské pojištění podobně jako u pracovního poměru. (FinExpert.cz, 2019).

b) Dohoda o pracovní činnosti

DPČ se uzavírá na práci, jestliže je kratší než 20 hodin za týden, což se rovná polovině týdenní pracovní doby. Od roku 2019 se u odměny do 3 tis. Kč neodvádí sociální a zdravotní pojištění. Z každé dohody o pracovní činnosti se odvádí 15% záloha na daň z příjmů. V případě, že zaměstnanec podepíše u jednoho zaměstnavatele prohlášení k dani, je tato záloha snížena o daňové zvýhodnění a slevy. (peníze.cz, 2019).

Minimální mzda

Minimální zákonná mzda tvoří základ platové politiky většiny států OECD (Atkinson, 2016).

Narizení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě stanoví hodnotu minimální mzdy, nejnižší výši zaručené mzdy a příplatek ke mzdě za práci vykonávané ve ztíženém pracovním prostředí. Peněžité plnění musí dosahovat alespoň hodnoty minimální mzdy, což udává § 111 ZP. (Šubrt, 2014).

Minimální mzda neobsahuje:

- příplatek za noční práci,
- příplatek za práci ve svátek,
- plat ani mzda za přesčasovou práci,
- příplatek za práci o víkendu,
- příplatek ve stížených pracovních podmínkách.

Pro rok 2019 činí výše minimální mzdy **13 350 Kč** za měsíc a 79,80 Kč za hodinu (Vybíhal a kolektiv, 2019).

Tabulka 7 Přehled minimálních mezd 2014-2019

Rok	Výše minimální mzdy za měsíc v Kč	Výše minimální mzdy za hodinu v Kč
2014	8 500	50,60
2015	9 200	55,00
2016	9 900	58,70
2017	11 000	66,00
2018	12 200	73,20
2019	13 350	79,80

Zdroj: Vlastní zpracování dle (mpsv.cz,2019)

Zaručená mzda

Dle smlouvy, zákoníku práce, mzdových a platových výměrů a vnitřních předpisů vzniká zaměstnanci právo na mzdu nebo plat. Hodnota zaručené mzdy musí být vyšší, než je stanovená minimální mzda pro daný rok. Jedná se i o příplatky za noční práci, za práci ve svátky, za práci ve ztížených pracovních podmínkách, za práci v sobotu, v případě, že je úhrada nižší, je zaměstnavatel povinen částku do uhradit. (Tomšej, 2018).

Formy základní mzdy

- a) Úkolová
- b) Časová
- c) Osobní
- d) Provizní
- e) Podílová

Úkolová mzda závisí na odvedené práci zaměstnance. Tato forma mzdy motivuje pracovníky v porovnání s časovou mzdou. Pro její zavedení je nutné mít spolehlivou evidenci o množství a kvalitě práce a stanovené výkonové normy. Nejčastějším typem úkolové mzdy je úkolová mzda přímá, tzn. vykonání určité práce za předem stanovenou sazbu, například vykopání výkopu je dána sazba v Kč za metr.

Časová mzda vychází ze skutečně odpracovaného času a vypočítá se jako násobek mzdového tarifu daného pracovníka a jeho odpracované doby. Používá se u těch pracovních činností, u kterých není možno vyměřit jejich výsledky na základě hodnotových ukazatelů.

Osobní mzda náleží těm pracovníkům, kteří dlouhodobě vykonávají stejnou práci s odpovídající kvalitou práce. Lze ji uplatnit u vedoucích pracovníků, manažerů i daných dělnických profesí.

Provizní mzda je obvykle určena jako podílová část z uskutečněných zakázek, obchodů, počtu získaných klientů atd.

Podílová mzda představuje podíl v % z práce vyčíslené v korunách, například z tržeb. (Vybíhal a kolektiv, 2019).

3.6.1 Zdravotní a sociální pojištění

Zdravotní a sociální pojištění je zákonem stanovenou daní, která je zaměstnanci srážena ze mzdy a platu. Část, která činí 33,8 % ze mzdy navíc státu hradí za své zaměstnance zaměstnavatel (finance.cz, 2019).

Zaměstnavatel je povinen se registrovat k příslušné zdravotní pojišťovně a okresní správě sociálního zabezpečení jako plátce pojistného a oznámit do osmi dnů veškeré změny, například nástup nebo odchod zaměstnance (Dvořáková, Petterling, Skalická, 2018). Ze superhrubé mzdy, kterou tvoří hrubá mzda a tyto odvody, se vypočítává 15% daň z příjmu. (finance.cz, 2019).

Povinné sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem se od 1. července 2019 snížilo o 0,2 %. Dochází tak k mírnému poklesu mzdových nákladů zaměstnavatele a zároveň ke zvýšení čisté mzdy zaměstnance, jelikož daň z příjmu se určuje ze superhrubé mzdy. Ve stejném čase došlo zároveň ke zrušení karenční doby u výplaty náhrady mzdy za první 3 dny pracovní neschopnosti a z toho důvodu se nemocenské pojištění snížilo z 2,3 % na 2,1 %. U sazby zdravotního pojištění nedochází k žádným změnám a jsou tak stanoveny stále na 9 %. (E15.cz, 2019)

Tabulka 8 Zdravotní a sociální odvody za zaměstnance 2019

	Zaměstnanec	Zaměstnavatel
Zdravotní pojištění	4,5 %	9 %
Sociální pojištění	Důchodové pojištění - 6,5 %	24,8 % Důchodové pojištění – 21,5 % Nemocenské pojištění – 2,1 % Státní politika zaměstnanosti – 1,2 %

Zdroj: (finance.cz, 2019)

OSVČ odvádí zdravotní a sociální pojištění na základě povinných odvodů. (finance.cz, 2019). Osoba samostatně výdělečně činná je povinna po zahájení své činnosti

se zaregistrovat u své zdravotní pojišťovny a u příslušné okresní správy sociálního zabezpečení. Tato registrace musí být provedena nejpozději do osmého dne kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, kdy tato skutečnost vznikla. (Dvořáková, Petterling, Skalická, 2018).

Pro rok 2019 se zvýšila minimální záloha na zdravotní pojištění pro OSVČ na 2 208 Kč. Tato částka se odvíjí od výše průměrně mzdy podle nařízení vlády. OSVČ platící vyšší než minimální zálohy se po předložení přehledu o příjmech a výdajích tyto zálohy sníží nebo zvýší. Novou minimální zálohu na zdravotní pojištění je nutné platit od 1.1.2019.

Pro rok 2019 se zvýšila minimální záloha na sociální pojištění pro OSVČ na 2 388 Kč. Tuto zvýšenou minimální zálohu je zapotřebí zaplatit nejdéle od měsíce, ve kterém OSVČ podávají přehled o příjmech a výdajích, nejpozději od dubna 2019 (finance.cz, 2019).

Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění je hrazeno zdravotním pojišťovnám. Každá fyzická osoba České republiky je povinna platit zdravotní pojištění (například za důchodce, studenty atd. hradí stát, za zaměstnance platí určitou část zaměstnavatel a zbytek je mu srážen ze mzdy) ze kterého se pak platí lékařská péče (Valouch, 2017).

Definování skupin plátců zdravotního pojištění

1. Hromadný plátce-zaměstnavatel
2. Individuální plátce-pojištěnec
3. Stát

Plátcem zdravotního pojištění je zaměstnavatel (fyzická nebo právnická osoba), který zaměstnává své zaměstnance, je plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti dle Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů a jeho sídlo či trvalý pobyt je v České republice. U státních zaměstnanců, kteří podléhají zákonu o státní službě (zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě), je zaměstnavatelem služební úřad.

Individuální plátce se stává pojištěncem jestliže:

a) Je zaměstnancem, což je fyzická osoba, která získává příjmy ze závislé činnosti podle Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Výjimku tvoří:

- student nebo žák, který získává příjmy ze závislé činnosti jen z praktického výcviku,
- osoby, které mají uzavřenou dohodu o provedení práce nebo více těchto dohod u jednoho zaměstnavatele a jejich započitatelný příjem je nižší nebo roven částce 10 000 Kč,
- osoby, které mají uzavřenou dohodu o pracovní činnosti nebo více těchto dohod u jednoho zaměstnavatele, a jejich započitatelný příjem je nižší nebo roven částce 3 000 Kč,
- osoby, jejichž příjmy ze závislé činnosti jsou osvobozeny od daně nebo nejsou předmětem daně,
- pracovník zaměstnaný u pečovatelské služby, který nepřesáhl započitatelný příjem 3 000 Kč během jednoho kalendářního měsíce,
- člen družstva, který provádí práci pro družstvo, ale nemá pracovněprávní vztah k tomuto družstvu a jeho započitatelný příjem během jednoho kalendářního měsíce nedosáhl 3 000 Kč,
- členové volebních komisí při volbách v ČR.

b) Je osobou samostatně výdělečně činnou (OSVČ)

- vykonávající živnost,
- podnikající v zemědělství,
- provozující uměleckou a jinou tvůrčí činnost,
- podnikající dle zvláštních předpisů (například zákon č. 254/2009 Sb., o auditorech),
- provádějící nezávislé povolání,
- spolupracující osoby,
- komplementáři a společníci v.o.s.,
- mandatáři.

- c) Osoba bez zdanitelných příjmů s trvalým pobytem v České republice, která není zaměstnanec ani OSVČ a ani za něj neplatí pojistné stát, je samoplátce.

Stát se stává plátcem pojistného čerpaného ze státního rozpočtu za tyto pojištěnce:

- osoby na mateřské dovolené,
- osoba čerpající rodičovský příspěvek,
- nezaopatřené děti,
- osoby ucházející se o zaměstnání,
- osoby pobírající důchod z důchodového pojištění,
- pečující osoby a osoby závislé na péči osob,
- studující od věku 26 let na doktorském studiu,
- a dále (Vybíhal a kolektiv, 2019).

Pojistné na sociální zabezpečení

Jestliže fyzická osoba nepracuje a nezískává žádné zdanitelné příjmy, není povinna platit sociální pojištění.

Jedná se o pojistné, které je odváděno státní správě sociálního zabezpečení a je členěno na 3 skupiny:

- a) **důchodové pojištění** slouží především k uhrazení starobní penze,
- b) z **nemocenského pojištění** jsou hrazeny nemocenské dávky v případě, že je FO nemocná,
- c) **příspěvek na státní politiku zaměstnanosti** – z tohoto příspěvku je hrazeno například aktivní státní politika zaměstnanosti (rekvalifikace nezaměstnaným) (Valouch, 2017).

Definování skupin plátců sociálního pojištění:

1. Zaměstnavatel – Jedná se o fyzickou či právnickou osobu, která má alespoň jednoho zaměstnance nebo o organizační složku, ve které jsou zaměstnání zaměstnanci v pracovním poměru nebo na dohodu o pracovní činnosti či dohodu o provedení práce. Jestliže je zaměstnanec účasten nemocenského pojištění, zaměstnavatel hradí

pojistné na důchodové pojištění, nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

2. Zaměstnanec – Jedná se o: zaměstnance v pracovním poměru, zaměstnance pracující na DPP či DPČ, členy družstva, FO zvoleny či jmenovány do funkce vedoucího správního úřadu apod., soudce, senátory, poslance, členy vlády, státní zaměstnance dle zákona o státní službě atd. Pokud je zaměstnanec účasten nemocenského pojištění, je povinen hradit pojistné na důchodové pojištění.
3. OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná je povinna hradit pojistné na nemocenské pojištění, dále na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, jestliže jsou účastny nemocenského a důchodového pojištění.
4. ODÚP – Osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění musí hradit pojistné na důchodové pojištění po období dobrovolné účasti na tomto pojištění.
5. Zahraniční zaměstnanci – Musí hradit nemocenské pojištění po dobu dobrovolné účasti na tomto pojištění (finance.cz, 2019).

4 Vlastní práce

Praktická část diplomové práce se zabývá vyhodnocením vlivu daňových slev pro různé příjmové kategorie. Na základě modelových variant bude vypočteno, jakou část tvoří daňové zvýhodnění a daňové slevy v České republice. Modelové varianty se budou lišit podle toho, jaký má zaměstnanec příjmy. Součástí praktické práce je také provedení komparace uvedených daňových slev a daňového zvýhodnění. Vývoj vlivu daňových slev bude zobrazen na modelových variantách v časovém úseku roku 2015–2019.

4.1 Varianty modelových výpočtů

Modelové příklady se budou dělit na: zaměstnanci s mediánovou mzdou

: zaměstnanci s průměrnou mzdou

: zaměstnanci s nadprůměrnou mzdou

U těchto kategorií bude vypočtena čistá mzda pro roky 2015–2019.

Zaměstnanec s mediánovou mzdou

Dle Českého statistického úřadu, pouze 1/3 obyvatel v České republice dosáhne na průměrnou mzdu, která pro období 02/2019 činila 34 105 Kč za měsíc. Pro zaměstnance v první kategorii je ve sledovaném období aplikována mediánová mzda, která v roce 2019 činí 29 127 Kč (u žen 26 375 Kč, u mužů 31 764 Kč). Z toho vyplývá, že obvykle se medián od průměrné hodnoty liší v průměru o 15 %. Z tohoto důvodu se pro modelové výpočty použije 85 % z průměrné mzdy pro příslušný rok.

Zaměstnanec s průměrnou mzdou

Výše mezd bude shodná s hodnotou průměrné mzdy dle statistického úřadu pro příslušný rok.

Zaměstnanec s nadprůměrnou mzdou

Zaměstnanec s nadprůměrnou mzdou bude pobírat ve sledovaném období čtyřnásobnou průměrnou roční mzdu pro daný rok. Tato hodnota je vybrána z důvodu zobrazení a aplikování solidární daně.

Tabulka 9 Minimální mzda 2015-2019

Rok	Minimální měsíční mzdy
2015	9 200 Kč
2016	9 900 Kč
2017	11 000 Kč
2018	12 200 Kč
2019	13 350 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (kurzy.cz, 2019)

Tabulka 10 Průměrná hrubá mzda 2015-2019

Rok	Měsíční průměrná hrubá mzda
02/2015	26 408 Kč
02/2016	27 452 Kč
02/2017	29 432 Kč
02/2018	31 815 Kč
02/2019	34 105 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Český statistický úřad, 2019)

Modelové varianty

1. zaměstnanec uplatňující pouze základní slevu na poplatníka,
2. zaměstnanec, který uplatňuje slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na 2 děti a penzijní pojištění (ročně si platí penzijní pojištění v takové výši, aby si poplatník mohl uplatnit maximální výši pro daný rok),
3. zaměstnanec uplatňující slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na jedno dítě + na dítě držitele průkazu ZTP/P,
4. zaměstnanec, který uplatňuje slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na jedno dítě, životní pojištění (ročně si platí životní pojištění v takové výši, aby si poplatník mohl uplatnit maximální výši pro daný rok), slevu na vyživovanou osobu – na druhého z manželů (manželka čerpá od ledna 2017 peněžité příspěvek v mateřství, poté rodičovský příspěvek), od ledna 2017 daňové zvýhodnění na druhé dítě.

Tyto zmíněné modelové varianty budou aplikovány na 3 kategorie lišící se podle výše příjmu.

4.1.1 Zaměstnanci pobírající mediánovou mzdu

Varianta 1.

Tabulka 11 Varianta 1 - mediánová mzda [Kč]

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Úhrn příjmů dle § 6	269 362	280 010	300 206	324 513	347 871
Povinné pojistné	91 583	95 204	102 071	110 335	118 277
Dílčí základ daně dle § 6	360 945	375 214	402 277	434 848	466 148
Nezdanitelné části základu daně					
zaplacené úroky					
penzijní pojištění					
životní pojištění					
Snížený základ daně					
Základ daně po zaokrouhlení	360 900	375 200	402 200	434 800	466 100
Daň před slevami	54 135	56 280	60 330	65 220	69 915
Solidární daň					
Daň po zaokrouhlení	54 135	56 280	60 330	65 220	69 915
Slevy na dani					
základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
sleva na manželku					
Daň po slevách	29 295	31 440	35 490	40 380	45 075
Daňové zvýhodnění na dítě					
1. dítě					
2. dítě					
dítě se ZTP/P					
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě					
Sleva na dani (max. do výše daně)					
Částka daně	29 295	31 440	35 490	40 380	45 075
Daňový bonus					
Výše daně v % z úhrnu mezd	10,88	11,23	11,82	12,44	12,96

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

V roce 2015 daný poplatník uplatnil základní slevu na dani. Tato daňová sleva snížila daň o 45,88 %, tedy o částku 24 840. Proto konečná výše daně činí 29 295 Kč.

V roce 2016 daný poplatník uplatnil základní slevu na dani. Tato daňová sleva snížila daň o 44,13 %, tedy o částku 24 840. Proto konečná výše daně činí 31 440 Kč.

V roce 2017 daný poplatník uplatnil základní slevu na dani. Tato daňová sleva snížila daň o 41,17 %, tedy o částku 24 840. Proto konečná výše daně činí 35 490 Kč.

V roce 2018 daný poplatník uplatnil základní slevu na dani. Tato daňová sleva snížila daň o 38,08 %, tedy o částku 24 840. Proto konečná výše daně činí 40 380 Kč.

V roce 2019 daný poplatník uplatnil základní slevu na dani. Tato daňová sleva snížila daň o 35,52 %, tedy o částku 24 840. Proto konečná výše daně činí 45 075 Kč.

Ve sledovaném období nedošlo ke změně výše základní slevy na poplatníka. Částka 24 840 Kč je platná již od roku 2012.

Varianta 2

Tabulka 12 Varianta 2 - mediánová mzda [Kč]

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Úhrn příjmů dle § 6	269 362	280 010	300 206	324 513	347 871
Povinné pojistné	91 583	95 204	102 071	110 335	118 277
Dílčí základ daně dle § 6	360 945	375 214	402 277	434 848	466 148
Nezdanitelné části základu daně					
penzijní pojištění	12 000	12 000	24 000	24 000	24 000
životní pojištění					
Snížený základ daně	348 945	363 214	378 277	410 848	442 148
Základ daně po zaokrouhlení	348 900	363 200	378 200	410 800	442 100
Daň před slevami	52 335	54 480	56 730	61 620	66 315
Solidární daň					
Daň po zaokrouhlení	52 335	54 480	56 730	61 620	66 315
Slevy na dani					
základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
sleva na manželku					
Daň po slevách	27 495	29 640	31 890	36 780	41 475
Daňové zvýhodnění na dítě					
1. dítě	13 404	13 404	13 404	15 204	15 204
2. dítě	15 804	17 004	19 404	19 404	19 404
dítě se ZTP/P					
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	29 208	30 408	32 808	34 608	34 608
Sleva na dani (max. do výše daně)	27 495	29 640	31 890	36 780	41 475
Částka daně	0	0	0	2 172	6 867
Daňový bonus	-1 713	-768	-918	0	0
Výše daně v % z úhrnu mezd	-0,64	-0,27	-0,31	0,67	1,97

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

V roce 2015 daný poplatník využil nezdanitelnou část daně ve formě penzijního pojištění ve výši 12 000 Kč, tedy maximální hranici. Dále uplatnil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. Tím poplatník snížil daňovou povinnost o 100 %, tzn. o 27 495 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 1 713 Kč.

V roce 2016 daný poplatník využil nezdanitelnou část daně ve formě penzijního pojištění ve výši 12 000 Kč, tedy maximální hranici. Dále uplatnil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. V roce 2016 došlo k navýšení daňového zvýhodnění na 2. dítě a to

z 15 804 Kč na 17 004 Kč. Poplatník snížil daňovou povinnost o 100 %, tzn. o 29 640 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 768 Kč.

V roce 2017 daný poplatník využil maximální hranici nezdanitelné části daně ve formě penzijního pojištění, které bylo v tomto roce navýšeno z 12 000 Kč na 24 000 Kč. Dále uplatnil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. V roce 2017 došlo k navýšení daňového zvýhodnění na 2. dítě a to z 17 004 Kč na 19 404 Kč. Poplatník snížil daňovou povinnost o 100 %, tzn. o 31 890 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 918 Kč.

V roce 2018 daný poplatník využil maximální hranici nezdanitelné části daně ve formě penzijního pojištění 24 000 Kč. Dále uplatnil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. V roce 2018 došlo k navýšení daňového zvýhodnění na 1. dítě z 13 404 Kč na 15 204 Kč. Poplatník tak snížil daňovou povinnost o 96,48 %, tedy o 59 448 Kč. Výsledná částka daně činí 2 172 Kč.

V roce 2019 daný poplatník využil maximální hranici nezdanitelné části daně ve formě penzijního pojištění 24 000 Kč. Dále uplatnil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. Daňovou povinnost se po uplatnění daňových slev snížila o 89,64 %, tedy o 59 448 Kč. Výsledná částka daně činí 6 867 Kč.

Varianta 3

Tabulka 13 Varianta 3 - mediánová mzda [Kč]

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Úhrn příjmů dle § 6	269 362	280 010	300 206	324 513	347 871
Povinné pojistné	91 583	95 204	102 071	110 335	118 277
Dílčí základ daně dle § 6	360 945	375 214	402 277	434 848	466 148
Nezdanitelné části základu daně					
penzijní pojištění					
životní pojištění					
Snížený základ daně	360 945	375 214	402 277	434 848	466 148
Základ daně po zaokrouhlení	360 900	375 200	402 200	434 800	466 100
Daň před slevami	54 135	56 280	60 330	65 220	69 915
Solidární daň					
Daň po zaokrouhlení	54 135	56 280	60 330	65 220	69 915
Slevy na dani					
základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
sleva na manželku					
Daň po slevách	29 295	31 440	35 490	40 380	45 075
Daňové zvýhodnění na dítě					
1. dítě	13 404	13 404	13 404	15 204	15 204
2. dítě					
dítě se ZTP/P	31 608	34 008	38 808	38 808	38 808
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	45 012	47 412	52 212	54 012	54 012
Sleva na dani (max. do výše daně)	29 295	31 440	35 490	40 380	45 075
Částka daně	0	0	0	0	0
Daňový bonus	-15 717	-15 972	-16 722	-13 632	-8 937
Výše daně v % z úhrnu mezd	-5,83	-5,70	-5,57	-4,20	-3,81

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

Poplatník uplatnil pro rok 2015 základní slevu, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2. dítě se ZTP/P. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 100 %, tzn. o 29 295 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 15 717 Kč.

Poplatník uplatnil pro rok 2016 základní slevu, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2. dítě se ZTP/P. V tomto roce došlo k navýšení daňového zvýhodnění na 2. dítě se ZTP/P a to z 31 608 Kč na 34 008 Kč. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti

o 100 %, tzn. o 31 440 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 15 972 Kč.

Poplatník uplatnil pro rok 2017 základní slevu, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2.dítě se ZTP/P. V tomto roce došlo opět k navýšení daňového zvýhodnění na 2. dítě se ZTP/P a to z 34 008 Kč na 38 808 Kč. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 100 %, tzn. o 35 490 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 16 722 Kč.

Poplatník uplatnil pro rok 2018 základní slevu, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2.dítě se ZTP/P. V roce 2018 se zvýšilo daňové zvýhodnění na 1. dítě z 13 404 Kč na 15 204 Kč. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 100 %, tzn. o 40 380 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 13 632 Kč.

V roce 2019 poplatník využil základní slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2. dítě se ZTP/P. V tomto roce nedošlo k žádnému navýšení daňových slev. Daňovou povinnost se po uplatnění daňových slev snížila o 100 %, tedy o 69 915 Kč. Výsledná částka daně činí 0 Kč a daňový bonus dosáhl výše 8 937 Kč.

Varianta 4

Tabulka 14 Varianta 4 - mediánová mzda [Kč]

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Úhrn příjmů dle § 6	269 362	280 010	300 206	324 513	347 871
Povinné pojistné	91 583	95 204	102 071	110 335	118 277
Dílčí základ daně dle § 6	360 945	375 214	402 277	434 848	466 148
Nezdanitelné části základu daně					
penzijní pojištění					
životní pojištění	12 000	12 000	24 000	24 000	24 000
Snížený základ daně	348 945	363 214	378 277	410 848	442 148
Základ daně po zaokrouhlení	348 900	363 200	378 200	410 800	442 100
Daň před slevami	52 335	54 480	56 730	61 620	66 315
Solidární daň					
Daň po zaokrouhlení	52 335	54 480	56 730	61 620	66 315
Slevy na dani					
základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
sleva na manželku				24 840	24 840
Daň po slevách	27 495	29 640	31 890	11 940	16 635
Daňové zvýhodnění na dítě					
1. dítě	13 404	13 404	13 404	15 204	15 204
2. dítě			19 404	19 404	19 404
dítě se ZTP/P					
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	13 404	13 404	32 808	34 608	34 608
Sleva na dani (max. do výše daně)	13 404	13 404	31 890	11 940	16 635
Částka daně	14 091	16 236			
Daňový bonus			-918	-22 668	-17 973
Výše daně v % z úhrnu mezd	5,23	5,80	-0,31	-6,99	-5,17

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

V roce 2015 daný poplatník využil nezdanitelnou část daně ve formě životního pojištění ve výši 12 000 Kč, tedy maximální hranici. Poplatník si uplatnil do svého daňového priznání základní slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na 1. dítě. Daňovou povinnost se po uplatnění daňových slev snížila o 73,08 %, tedy o 38 244 Kč. Výsledná daňová povinnost je ve výši 14 091 Kč.

V roce 2016 daný poplatník využil nezdaniitelnou část daně ve formě životního pojištění ve výši 12 000 Kč, tedy maximální hranici. Poplatník si uplatnil do svého daňového přiznání základní slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na 1. dítě. U uplatněných daňových slev nedošlo k žádnému navýšení či změně. Daňovou povinnost se po uplatnění daňových slev snížila o 70,20 %, tedy o 38 244 Kč. Výsledná částka daně činí 16 236 Kč.

V roce 2017 daný poplatník využil maximální hranici nezdaniitelné části daně ve formě životního pojištění, které bylo v tomto roce navýšeno z 12 000 Kč na 24 000 Kč. Poplatník si uplatnil do svého daňového přiznání základní slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na 1. dítě. Poplatník si v tomto roce nárokuje daňové zvýhodnění i na 2. dítě, které se narodilo v lednu 2017. Jelikož manželka poplatníka čerpala od ledna 2017 peněžité příspěvek v mateřství, přesáhla tak hranici 68 000 Kč, a proto si poplatník v roce 2017 nemohl nárokovat daňovou slevu na manželku. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 100 %, tedy o 31 890 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 918 Kč.

V roce 2018 daný poplatník využil maximální hranici nezdaniitelné části daně ve formě životního pojištění 24 000 Kč. Poplatník uplatnil v tomto roce základní slevu na poplatníka, slevu na manželku a daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2. dítě. Poplatník mohl využít slevu na manželku, jelikož manželka pobírala pouze rodičovský příspěvek. V roce 2018 se zvýšilo daňové zvýhodnění na 1. dítě z 13 404 Kč na 15 204 Kč. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 100 %, tedy o 11 940 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 22 668 Kč.

V roce 2019 daný poplatník využil maximální hranici nezdaniitelné části daně ve formě životního pojištění 24 000 Kč. Poplatník uplatnil v tomto roce základní slevu na poplatníka, slevu na manželku a daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2. dítě. V tomto roce nedošlo k žádnému navýšení daňových slev. Poplatník snížil daňovou povinnost o 100 %, tzn. o 16 635 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 17 973 Kč.

4.1.2 Zaměstnanci s průměrnou mzdou

Varianta 1

Tabulka 15 Varianta 1 - průměrná mzda [Kč]

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Úhrn příjmů dle § 6	316 896	329 424	353 184	381 780	409 260
Povinné pojistné	107 745	112 005	120 083	129 806	139 149
Dílčí základ daně dle § 6	424 641	441 429	473 267	511 586	548 409
Nezdanitelné části základu daně					
zaplacené úroky					
penzijní pojištění					
životní pojištění					
Snížený základ daně					
Základ daně po zaokrouhlení	424 600	441 400	473 200	511 500	548 400
Daň před slevami	63 690	66 210	70 980	76 725	82 260
Solidární daň					
Daň po zaokrouhlení	63 690	66 210	70 980	76 725	82 260
Slevy na dani					
základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
sleva na manželku					
Daň po slevách	38 850	41 370	46 140	51 885	57 420
Daňové zvýhodnění na dítě					
1. dítě					
2. dítě					
dítě se ZTP/P					
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě					
Sleva na dani (max. do výše daně)					
Částka daně	38 850	41 370	46 140	51 885	57 420
Daňový bonus					
Výše daně v % z úhrnu mezd	12,26	12,56	13,06	13,59	14,03

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

V roce 2015 daný poplatník uplatnil základní slevu na dani. Tato daňová sleva snížila daň o 39 %, tedy o částku 24 840. Proto konečná výše daně činí 38 850 Kč.

V roce 2016 daný poplatník uplatnil základní slevu na dani. Tato daňová sleva snížila daň o 37,52 %, tedy o částku 24 840. Proto konečná výše daně činí 41 370 Kč.

V roce 2017 daný poplatník uplatnil základní slevu na dani. Tato daňová sleva snížila daň o 34,99 %, tedy o částku 24 840. Proto konečná výše daně činí 46 140 Kč.

V roce 2018 daný poplatník uplatnil základní slevu na dani. Tato daňová sleva snížila daň o 32,38 %, tedy o částku 24 840. Proto konečná výše daně činí 51 885 Kč.

V roce 2019 daný poplatník uplatnil základní slevu na dani. Tato daňová sleva snížila daň o 30,20 %, tedy o částku 24 840. Proto konečná výše daně činí 57 420 Kč.

Varianta 2

Tabulka 16 Varianta 2 - průměrná mzda [Kč]

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Úhrn příjmů dle § 6	316 896	329 424	353 184	381 780	409 260
Povinné pojistné	107 745	112 005	120 083	129 806	139 149
Dílčí základ daně dle § 6	424 641	441 429	473 267	511 586	548 409
Nezdanitelné části základu daně					
penzijní pojištění	12 000	12 000	24 000	24 000	24 000
životní pojištění					
Snížený základ daně	412 641	429 429	449 267	487 586	524 409
Základ daně po zaokrouhlení	412 600	429 400	449 200	487 500	524 400
Daň před slevami	61 890	64 410	67 380	73 125	78 660
Solidární daň					
Daň po zaokrouhlení	61 890	64 410	67 380	73 125	78 660
Slevy na dani					
základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
sleva na manželku					
Daň po slevách	37 050	39 570	42 540	48 285	53 820
Daňové zvýhodnění na dítě					
1. dítě	13 404	13 404	13 404	15 204	15 204
2. dítě	15 804	17 004	19 404	19 404	19 404
dítě se ZTP/P					
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	29 208	30 408	32 808	34 608	34 608
Sleva na dani (max. do výše daně)	29 208	30 408	32 808	34 608	34 608
Částka daně	7 842	9 162	9 732	13 677	19 212
Daňový bonus					
Výše daně v % z úhrnu mezd	2,47	2,78	2,76	3,58	4,69

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

V roce 2015 daný poplatník využil nezdanitelnou část daně ve formě penzijního pojištění ve výši 12 000 Kč, tedy maximální hranici. Dále uplatnil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. Poplatník tak snížil daňovou povinnost o 87,32 %, tedy o 54 048 Kč. Výsledná částka daně činí 7 842 Kč.

V roce 2016 daný poplatník využil nezdanitelnou část daně ve formě penzijního pojištění ve výši 12 000 Kč, tedy maximální hranici. Dále uplatnil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. V roce 2016 došlo k navýšení daňového zvýhodnění na 2. dítě a to z 15 804 Kč na 17 004 Kč. Poplatník snížil daňovou povinnost o 85,78 %, tzn. o 55 248 Kč. Daňová povinnost činí 9 162 Kč.

V roce 2017 daný poplatník využil maximální hranici nezdanitelné části daně ve formě penzijního pojištění, které bylo v tomto roce navýšeno z 12 000 Kč na 24 000 Kč. Dále uplatnil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. V roce 2017 došlo k navýšení daňového zvýhodnění na 2. dítě a to z 17 004 Kč na 19 404 Kč. Poplatník snížil daňovou povinnost o 85,56 %, tzn. o 57 648 Kč. Daňová povinnost činí 9 732.

V roce 2018 daný poplatník využil maximální hranici nezdanitelné části daně ve formě penzijního pojištění 24 000 Kč. Dále uplatnil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. V roce 2018 došlo k navýšení daňového zvýhodnění na 1. dítě z 13 404 Kč na 15 204 Kč. Poplatník tak snížil daňovou povinnost o 81,30 %, tedy o 59 448 Kč. Výsledná částka daně činí 13 677 Kč.

V roce 2019 daný poplatník využil maximální hranici nezdanitelné části daně ve formě penzijního pojištění 24 000 Kč. Dále uplatnil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. Daňovou povinnost se po uplatnění daňových slev snížila o 75,58 %, tedy o 59 448 Kč. Výsledná částka daně činí 19 212 Kč.

Varianta 3

Tabulka 17 Varianta 3 - průměrná mzda [Kč]

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Úhrn příjmů dle § 6	316 896	329 424	353 184	381 780	409 260
Povinné pojistné	107 745	112 005	120 083	129 806	139 149
Dílčí základ daně dle § 6	424 641	441 429	473 267	511 586	548 409
Nezdanitelné části základu daně					
penzijní pojištění					
životní pojištění					
Snížený základ daně	424 641	441 429	473 267	511 586	548 409
Základ daně po zaokrouhlení	424 600	441 400	473 200	511 500	548 400
Daň před slevami	63 690	66 210	70 980	76 725	82 260
Solidární daň					
Daň po zaokrouhlení	63 690	66 210	70 980	76 725	82 260
Slevy na dani					
základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
sleva na manželku					
Daň po slevách	38 850	41 370	46 140	51 885	57 420
Daňové zvýhodnění na dítě					
1. dítě	13 404	13 404	13 404	15 204	15 204
2. dítě					
dítě se ZTP/P	31 608	34 008	38 808	38 808	38 808
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	45 012	47 412	52 212	54 012	54 012
Sleva na dani (max. do výše daně)	38 850	41 370	46 140	51 885	54 012
Částka daně					3 408
Daňový bonus	-6 162	-6 042	-6 072	-2 127	
Výše daně v % z úhrnu mezd	-1,94	-1,83	-1,72	-0,56	0,83

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

Poplatník uplatnil pro rok 2015 základní slevu, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2. dítě se ZTP/P. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 100 %, tzn. o 38 850 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 6 162 Kč.

Poplatník uplatnil pro rok 2016 základní slevu, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2. dítě se ZTP/P. V tomto roce došlo k navýšení daňového zvýhodnění na 2. dítě se ZTP/P a to z 31 608 Kč na 34 008 Kč. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 100 %, tzn. o 41 370 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 6 042 Kč.

Poplatník uplatnil pro rok 2017 základní slevu, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2.dítě se ZTP/P. V tomto roce došlo opět k navýšení daňového zvýhodnění na 2. dítě se ZTP/P a to z 34 008 Kč na 38 808 Kč. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 100 %, tzn. o 46 140 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 6 072 Kč.

Poplatník uplatnil pro rok 2018 základní slevu, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2.dítě se ZTP/P. V roce 2018 se zvýšilo daňové zvýhodnění na 1. dítě z 13 404 Kč na 15 204 Kč. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 100 %, tzn. o 51 885 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 2 127 Kč.

V roce 2019 poplatník využil základní slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2. dítě se ZTP/P. V tomto roce nedošlo k žádnému navýšení daňových slev. Daňovou povinnost se po uplatnění daňových slev snížila o 95,86 %, tedy o 78 852 Kč. Výsledná částka daně činí 3 408 Kč.

Varianta 4

Tabulka 18 Varianta 4 - průměrná mzda [Kč]

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Úhrn příjmů dle § 6	316 896	329 424	353 184	381 780	409 260
Povinné pojistné	107 745	112 005	120 083	129 806	139 149
Dílčí základ daně dle § 6	424 641	441 429	473 267	511 586	548 409
Nezdanitelné části základu daně					
penzijní pojištění					
životní pojištění	12 000	12 000	24 000	24 000	24 000
Snížený základ daně	412 641	429 429	449 267	487 586	524 409
Základ daně po zaokrouhlení	412 600	429 400	449 200	487 500	524 400
Daň před slevami	61 890	64 410	67 380	73 125	78 660
Solidární daň					
Daň po zaokrouhlení	61 890	64 410	67 380	73 125	78 660
Slevy na dani					
základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
sleva na manželku				24 840	24 840
Daň po slevách	37 050	39 570	42 540	23 445	28 980
Daňové zvýhodnění na dítě					
1. dítě	13 404	13 404	13 404	15 204	15 204
2. dítě			19 404	19 404	19 404
dítě se ZTP/P					
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	13 404	13 404	32 808	34 608	34 608
Sleva na dani (max. do výše daně)	13 404	13 404	32 808	23 445	28 980
Částka daně	23 646	26 166	9 732		
Daňový bonus				-11 163	-5 628
Výše daně v % z úhrnu mezd	7,46	7,94	2,76	-2,92	-1,38

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

V roce 2015 daný poplatník využil nezdanitelnou část daně ve formě životního pojištění ve výši 12 000 Kč, tedy maximální hranici. Poplatník si uplatnil do svého daňového priznání základní slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na 1. dítě. Daňovou povinnost se po uplatnění daňových slev snížila o 61,79 %, tedy o 38 244 Kč. Výsledná daňová povinnost je ve výši 23 646 Kč.

V roce 2016 daný poplatník využil nezdaniitelnou část daně ve formě životního pojištění ve výši 12 000 Kč, tedy maximální hranici. Poplatník si uplatnil do svého daňového přiznání základní slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na 1. dítě. U uplatněných daňových slev nedošlo k žádnému navýšení či změně. Daňovou povinnost se po uplatnění daňových slev snížila o 59,38 %, tedy o 38 244 Kč. Výsledná částka daně činí 26 166 Kč.

V roce 2017 daný poplatník využil maximální hranici nezdaniitelné části daně ve formě životního pojištění, které bylo v tomto roce navýšeno z 12 000 Kč na 24 000 Kč. Poplatník si uplatnil do svého daňového přiznání základní slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na 1. dítě. Poplatník si v tomto roce nárokuje daňové zvýhodnění i na 2. dítě, které se narodilo v lednu 2017. Jelikož manželka poplatníka čerpala od ledna 2017 peněžité příspěvek v mateřství, přesáhla tak hranici 68 000 Kč, a proto si poplatník v roce 2017 nemohl nárokovat daňovou slevu na manželku. Daňovou povinnost se po uplatnění daňových slev snížila o 85,56 %, tedy o 57 648 Kč. Výsledná částka daně činí 9 732 Kč.

V roce 2018 daný poplatník využil maximální hranici nezdaniitelné části daně ve formě životního pojištění 24 000 Kč. Poplatník uplatnil v tomto roce základní slevu na poplatníka, slevu na manželku a daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2. dítě. Poplatník mohl využít slevu na manželku, jelikož manželka pobírala pouze rodičovský příspěvek. V roce 2018 se zvýšilo daňové zvýhodnění na 1. dítě z 13 404 Kč na 15 204 Kč. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 100 %, tedy o 23 445 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 11 163 Kč.

V roce 2019 daný poplatník využil maximální hranici nezdaniitelné části daně ve formě životního pojištění 24 000 Kč. Poplatník uplatnil v tomto roce základní slevu na poplatníka, slevu na manželku a daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2. dítě. V tomto roce nedošlo k žádnému navýšení daňových slev. Poplatník snížil daňovou povinnost o 100 %, tzn. o 28 980 Kč a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 5 628 Kč.

4.1.3 Zaměstnanci s nadprůměrnou mzdou

Varianta 1

Tabulka 19 Varianta 1 - nadprůměrná mzda [Kč]

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Úhrn příjmů dle § 6	1 267 584	1 317 696	1 412 736	1 527 120	1 637 040
Povinné pojistné	430 979	448 017	480 331	519 221	556 594
Dílčí základ daně dle § 6	1 698 563	1 765 713	1 893 067	2 046 341	2 193 634
Nezdanitelné části základu daně					
zaplacené úroky					
penzijní pojištění					
životní pojištění					
Snížený základ daně					
Základ daně po zaokrouhlení	1 698 500	1 765 700	1 893 000	2 046 300	2 193 600
Daň před slevami	254 775	264 855	283 950	306 945	329 040
Solidární daň	0	1 498,56	4 032	6 168,96	4 724,16
Daň po zaokrouhlení	254 775	266 354	287 982	313 114	333 765
Slevy na dani					
základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
sleva na manželku					
Daň po slevách	229 935	241 514	263 142	288 274	308 925
Daňové zvýhodnění na dítě					
1. dítě					
2. dítě					
dítě se ZTP/P					
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě					
Sleva na dani (max. do výše daně)					
Částka daně	229 935	241 514	263 142	288 274	308 925
Daňový bonus					
Výše daně v % z úhrnu mezd	18,14	18,33	18,63	18,88	18,91

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

V roce 2015 daný poplatník uplatnil základní slevu na dani. Tato daňová sleva snížila daň o 9,75 %, tedy o částku 24 840. Proto konečná výše daně činí 229 935 Kč.

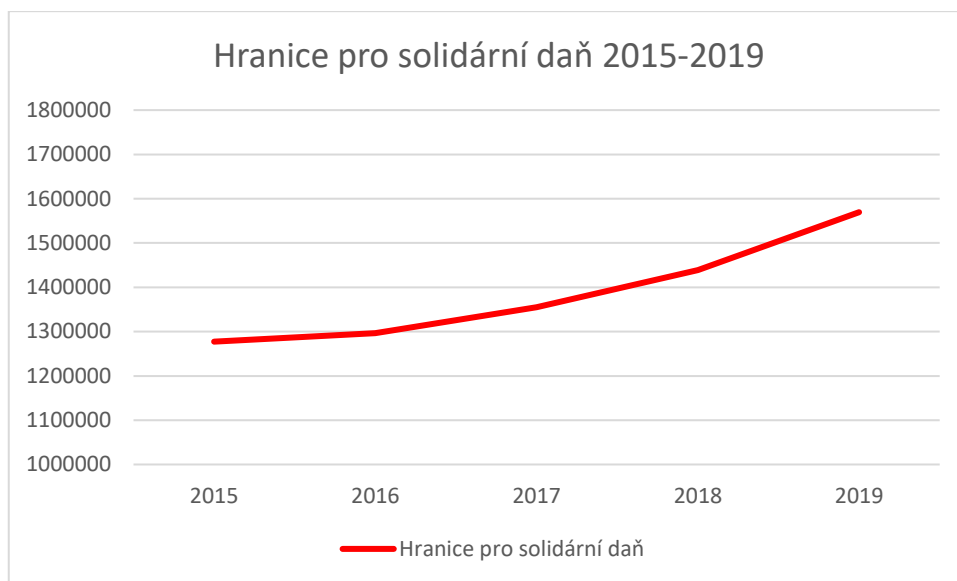
V roce 2016 přesáhl příjem poplatníka hranici pro solidární daň, která činila 1 277 328 Kč. Proto pro poplatníka platí povinnost zaplatit solidární daň ve výši 7 % z rozdílu jeho příjmů a hranice pro solidární daň (1 317 696 Kč – 1 277 328 Kč). Jeho daň byla před slevami navýšena o částku 1 499 Kč. Poplatník si uplatnit základní slevu na dani, která snížila konečnou daň o 9,32 %, tedy o částku 24 840 Kč. Daňová povinnost poplatníka činila 241 514 Kč.

V roce 2017 přesáhl příjem poplatníka hranici pro solidární daň, která činila 1 355 136 Kč. Proto pro poplatníka platí povinnost zaplatit solidární daň ve výši 7 % z rozdílu jeho příjmů a hranice pro solidární daň (1 412 736 Kč – 1 355 136 Kč). Jeho daň byla před slevami navýšena o částku 4 032 Kč. Poplatník si uplatnit základní slevu na dani, která snížila konečnou daň o 8,63 %, tedy o částku 24 840 Kč. Daňová povinnost poplatníka činila 263 142 Kč.

Roční příjem poplatníka v roce 2018 byl 1 527 120 Kč, čímž přesáhl hranici pro solidární daň, která činila 1 438 992 Kč. Proto pro poplatníka platí povinnost zaplatit solidární daň ve výši 7 % z rozdílu jeho příjmů a hranice pro solidární daň (1 527 120 Kč – 1 438 992 Kč). Solidární daň ve výši 6 169 Kč navýšila daň před slevami o 2 %. Poplatník si uplatnil základní slevu na dani, která snížila konečnou daň o 7,93 %, tedy o částku 24 840 Kč. Daňová povinnost poplatníka činila 288 274 Kč.

V roce 2019 přesáhl příjem poplatníka hranici pro solidární daň, která činila 1 569 552 Kč. Proto pro poplatníka platí povinnost zaplatit solidární daň ve výši 7 % z rozdílu jeho příjmů a hranice pro solidární daň (1 637 040 Kč – 1 569 552 Kč). Jeho daň byla před slevami navýšena o částku 4 725 Kč. Poplatník si uplatnil základní slevu na dani, která snížila konečnou daň o 7,44 %, tedy o částku 24 840 Kč. Daňová povinnost poplatníka činila 308 925 Kč.

Graf 1 Hranice pro solidární daň 2015–2019 [Kč]

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

V grafu 1 je zobrazena hranice pro solidární daň v časovém období 2015-2019.

Varianta 2

Tabulka 20 Varianta 2 - nadprůměrná mzda [Kč]

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Úhrn příjmů dle § 6	1 267 584	1 317 696	1 412 736	1 527 120	1 637 040
Povinné pojistné	430 979	448 017	480 331	519 221	556 594
Dílčí základ daně dle § 6	1 698 563	1 765 713	1 893 067	2 046 341	2 193 634
Nezdanitelné části základu daně					
penzijní pojištění	12 000	12 000	24 000	24 000	24 000
životní pojištění					
Snížený základ daně	1 686 563	1 753 713	1 869 067	2 022 341	2 169 634
Základ daně po zaokrouhlení	1 686 500	1 753 700	1 869 000	2 022 300	2 169 600
Daň před slevami	252 975	263 055	280 350	303 345	325 440
Solidární daň	0	1 498,56	4 032	6 168,96	4 724,16
Daň po zaokrouhlení	252 975	264 554	284 382	309 514	330 165
Slevy na dani					
základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
sleva na manželku					
Daň po slevách	228 135	239 714	259 542	284 674	305 325
Daňové zvýhodnění na dítě					
1. dítě	13 404	13 404	13 404	15 204	15 204
2. dítě	15 804	17 004	19 404	19 404	19 404
dítě se ZTP/P					
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	29 208	30 408	32 808	34 608	34 608
Sleva na dani (max. do výše daně)	29 208	30 408	32 808	34 608	34 608
Částka daně	198 927	209 306	226 734	250 066	270 717
Daňový bonus					
Výše daně v % z úhrnu mezd	15,69	15,88	16,05	16,38	16,54

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

V roce 2015 daný poplatník využil nezdanitelnou část daně ve formě penzijního pojištění ve výši 12 000 Kč, tedy maximální hranici. Dále uplatnil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. Poplatník tak snížil daňovou povinnost o 21,36 %, tedy o 54 048 Kč. Výsledná částka daně činí 198 927 Kč.

V roce 2016 daný poplatník využil nezdanitelnou část daně ve formě penzijního pojištění ve výši 12 000 Kč, tedy maximální hranici. Poplatník v tomto roce dosáhl takových příjmů, že

pro něj vyplývá povinnost zaplatit solidární daň ve výši 1 499 Kč. Dále uplatnil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. V roce 2016 došlo k navýšení daňového zvýhodnění na 2. dítě a to z 15 804 Kč na 17 004 Kč. Poplatník snížil daňovou povinnost o 20,88 %, tzn. o 55 248 Kč. Daňová povinnost činí 209 306 Kč.

V roce 2017 daný poplatník využil maximální hranici nezdanitelné části daně ve formě penzijního pojištění, které bylo v tomto roce navýšeno z 12 000 Kč na 24 000 Kč. Pro poplatníka nadále platí povinnost hradit solidární daň, která činí pro rok 2017 4 032 Kč. Poplatník využil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. V roce 2017 došlo k navýšení daňového zvýhodnění na 2. dítě a to z 17 004 Kč na 19 404 Kč. Poplatník snížil daňovou povinnost o 20,27 %, tzn. o 57 648 Kč. Daňová povinnost činí 226 734 Kč.

V roce 2018 daný poplatník využil maximální hranici nezdanitelné části daně ve formě penzijního pojištění 24 000 Kč. Poplatník v tomto roce dosáhl takových příjmů, že pro něj vyplývá povinnost zaplatit solidární daň, která činí 6 169 Kč. Dále uplatnil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. V roce 2018 došlo k navýšení daňového zvýhodnění na 1. dítě o 1 800 Kč. Poplatník snížil daňovou povinnost o 59 448 Kč, tedy o 19,21 %. Výsledná částka daně činí 250 066 Kč.

V roce 2019 daný poplatník využil maximální hranici nezdanitelné části daně ve formě penzijního pojištění 24 000 Kč. Pro poplatníka nadále platí povinnost hradit solidární daň, která činí pro rok 2019 4 725 Kč. Dále uplatnil základní slevu na dani a daňové zvýhodnění na 2 děti. Daňovou povinnost se po uplatnění daňových slev snížila o 18 %, tedy o 59 448 Kč. Výsledná částka daně činí 270 717 Kč.

Varianta 3

Tabulka 21 Varianta 3 - nadprůměrná mzda [Kč]

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Úhrn příjmů dle § 6	1 267 584	1 317 696	1 412 736	1 527 120	1 637 040
Povinné pojistné	430 979	448 017	480 331	519 221	556 594
Dílčí základ daně dle § 6	1 698 563	1 765 713	1 893 067	2 046 341	2 193 634
Nezdanitelné části základu daně					
penzijní pojištění					
životní pojištění					
Snížený základ daně	1 698 563	1 765 713	1 893 067	2 046 341	2 193 634
Základ daně po zaokrouhlení	1 698 500	1 765 700	1 893 000	2 046 300	2 193 600
Daň před slevami	254 775	264 855	283 950	306 945	329 040
Solidární daň	0	1 498,56	4 032	6 168,96	4 724,16
Daň po zaokrouhlení	254 775	266 354	287 982	313 114	333 765
Slevy na dani					
základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
sleva na manželku					
Daň po slevách	229 935	241 514	263 142	288 274	308 925
Daňové zvýhodnění na dítě					
1. dítě	13 404	13 404	13 404	15 204	15 204
2. dítě					
dítě se ZTP/P	31 608	34 008	38 808	38 808	38 808
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	45 012	47 412	52 212	54 012	54 012
Sleva na dani (max. do výše daně)	45 012	47 412	52 212	54 012	54 012
Částka daně	184 923	194 102	210 930	234 262	254 913
Daňový bonus					
Výše daně v % z úhrnu mezd	14,59	14,73	14,93	15,34	15,57

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

Poplatník uplatnil pro rok 2015 základní slevu, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2.dítě se ZTP/P. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 27,42 %, tzn. o 69 852 Kč. Celková daň byla ve výši 184 923 Kč.

Poplatník v roce 2016 dosáhl takových příjmů, že pro něj vyplývá povinnost zaplatit solidární daň, která činila 1 499 Kč. Poplatník využil pro rok 2016 základní slevu, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2.dítě se ZTP/P. V tomto roce došlo k navýšení daňového zvýhodnění na 2. dítě se ZTP/P a to z 31 608 Kč na 34 008 Kč. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 27,13 %, tzn. o 72 252 Kč. Daň po uplatnění daňových slev činila 194 102 Kč.

Pro poplatníka nadále platí povinnost hradit solidární daň, která činí pro rok 2017 4 032 Kč. Poplatník uplatnil pro rok 2017 základní slevu, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2.dítě se ZTP/P. V tomto roce došlo opět k navýšení daňového zvýhodnění na 2. dítě se ZTP/P a to z 34 008 Kč na 38 808 Kč. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 26,7 %, tzn. o 77 052 Kč. Daňová povinnost činila 210 930 Kč.

Pro poplatníka nadále platí povinnost hradit solidární daň, která činí pro rok 2018 6 169 Kč. Poplatník využil v tomto roce základní slevu, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2.dítě se ZTP/P. V roce 2018 se zvýšilo daňové zvýhodnění na 1. dítě o 1 800 Kč. Daňové slevy snížili konečnou daň o 78 852 Kč, tedy o 25,18 %. Daň byla 234 262 Kč.

V roce 2019 byla solidární daň ve výši 4 725 Kč. Poplatník si uplatnil základní slevu na dani, daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2. dítě se ZTP/P, které snížily konečnou daň o 23,63 %, tedy o částku 78 852 Kč. Daňová povinnost poplatníka činila 254 913 Kč.

Varianta 4

Tabulka 22 Varianta 4 - nadprůměrná mzda [Kč]

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Úhrn příjmů dle § 6	1 267 584	1 317 696	1 412 736	1 527 120	1 637 040
Povinné pojistné	430 979	448 017	480 331	519 221	556 594
Dílčí základ daně dle § 6	1 698 563	1 765 713	1 893 067	2 046 341	2 193 634
Nezdanitelné části základu daně					
penzijní pojištění					
životní pojištění	12 000	12 000	24 000	24 000	24 000
Snížený základ daně	1 686 563	1 753 713	1 869 067	2 022 341	2 169 634
Základ daně po zaokrouhlení	1 686 500	1 753 700	1 869 000	2 022 300	2 169 600
Daň před slevami	252 975	263 055	280 350	303 345	325 440
Solidární daň	0	1 498,56	4 032,00	6 168,96	4 724,16
Daň po zaokrouhlení	252 975	264 554	284 382	309 514	330 165
Slevy na dani					
základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
sleva na manželku				24 840	24 840
Daň po slevách	228 135	239 714	259 542	259 834	280 485
Daňové zvýhodnění na dítě					
1. dítě	13 404	13 404	13 404	15 204	15 204
2. dítě			19 404	19 404	19 404
dítě se ZTP/P					
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	13 404	13 404	32 808	34 608	34 608
Sleva na dani (max. do výše daně)	13 404	13 404	32 808	34 608	34 608
Částka daně	214 731	226 310	226 734	225 226	245 877
Daňový bonus					
Výše daně v % z úhrnu mezd	16,94	17,17	16,05	14,75	15,02

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

V roce 2015 daný poplatník využil nezdanitelnou část daně ve formě životního pojištění ve výši 12 000 Kč, tedy maximální hranici. Poplatník si uplatnil do svého daňového priznání základní slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na 1. dítě. Daňovou povinnost se po uplatnění daňových slev snížila o 15,12 %, tedy o 38 244 Kč. Výsledná daňová povinnost je ve výši 214 731 Kč.

Poplatník v roce 2016 dosáhl takových příjmů, že pro něj vyplývá povinnost zaplatit solidární daň, která činila 1 499 Kč. Daný poplatník využil nezdánitelnou část daně ve formě životního pojištění ve výši 12 000 Kč, tedy maximální hranici. Poplatník si uplatnil do svého daňového přiznání základní slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na 1. dítě. U uplatněných daňových slev nedošlo k žádnému navýšení či změně. Daňovou povinnost se po uplatnění daňových slev snížila o 14,46 %, tedy o 38 244 Kč. Výsledná částka daně činí 226 310 Kč.

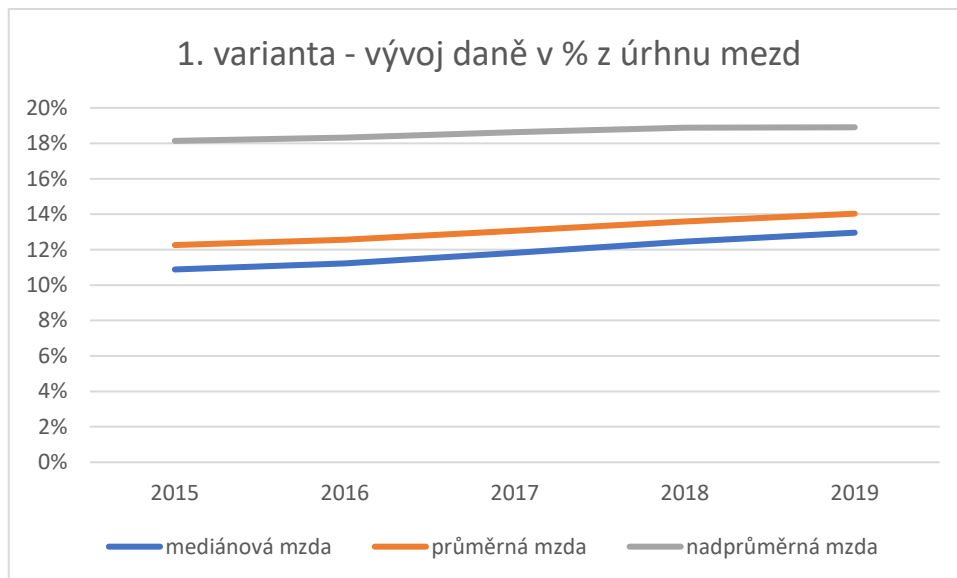
Pro poplatníka nadále platí povinnost hradit solidární daň, která činí pro rok 2017 4 032 Kč. Poplatník využil maximální hranici nezdánitelné části daně ve formě životního pojištění, které bylo v tomto roce navýšeno o 12 000 Kč. Poplatník využil základní slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na 1. dítě. Poplatník si v tomto roce nárokuje daňové zvýhodnění i na 2. dítě, které se narodilo v lednu 2017. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 57 648 Kč, tedy o 20,27 %. Daň pro rok 2017 byla 226 734 Kč.

V roce 2018 solidární daň činila 6 169 Kč. Daný poplatník využil maximální hranici nezdánitelné části daně ve formě životního pojištění 24 000 Kč. Poplatník uplatnil v tomto roce základní slevu na poplatníka, slevu na manželku a daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2. dítě. Poplatník mohl využít slevu na manželku, jelikož manželka pobírala pouze rodičovský příspěvek. V roce 2018 se zvýšilo daňové zvýhodnění na 1. dítě z 13 404 Kč na 15 204 Kč. Vlivem daňových slev došlo ke snížení daňové povinnosti o 27,23 %, tedy o 84 288 Kč a v důsledku toho se snížila daňová povinnost na 225 226 Kč.

V roce 2019 daný poplatník využil maximální hranici nezdánitelné části daně ve formě životního pojištění 24 000 Kč. Pro poplatníka nadále platí povinnost hradit solidární daň, která činí pro rok 2019 4 725 Kč. Poplatník uplatnil v tomto roce základní slevu na poplatníka, slevu na manželku a daňové zvýhodnění na 1. dítě a na 2. dítě. V tomto roce nedošlo k žádnému navýšení daňových slev. Poplatník snížil daňovou povinnost o 25,53 %, tzn. o 84 288 Kč a v důsledku toho se snížila daň na 245 877 Kč.

4.2 Zobrazení vývoje daně v % z úhrnu mezd pro modelové varianty

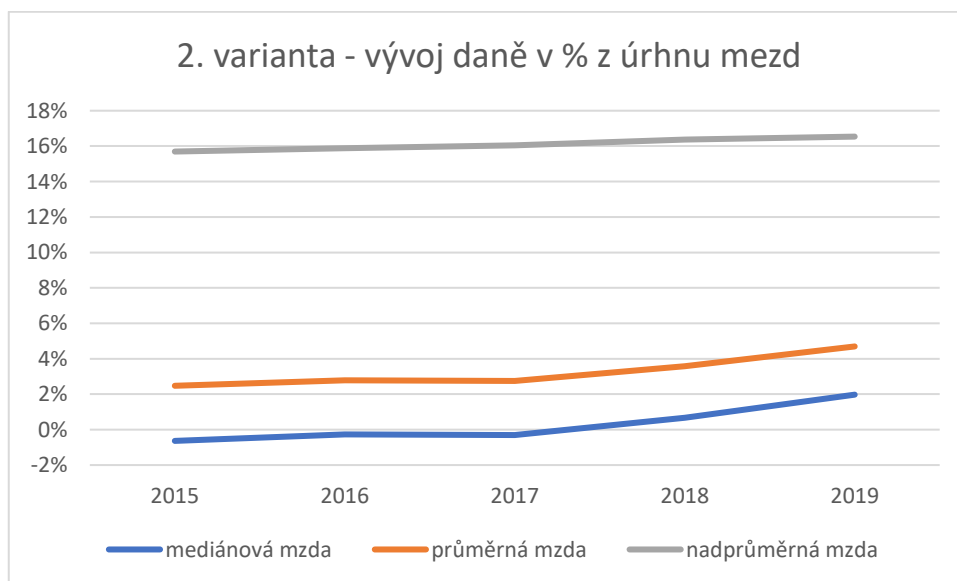
Graf 2 Varianta 1 - vývoj daně v % z úhrnu mezd

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

Pomocí grafu 2 je zobrazen vývoj daně v procentech z úhrnu mezd pro variantu 1, která je aplikována na zaměstnance pobírající mediánovou, průměrnou a nadprůměrnou mzdu.

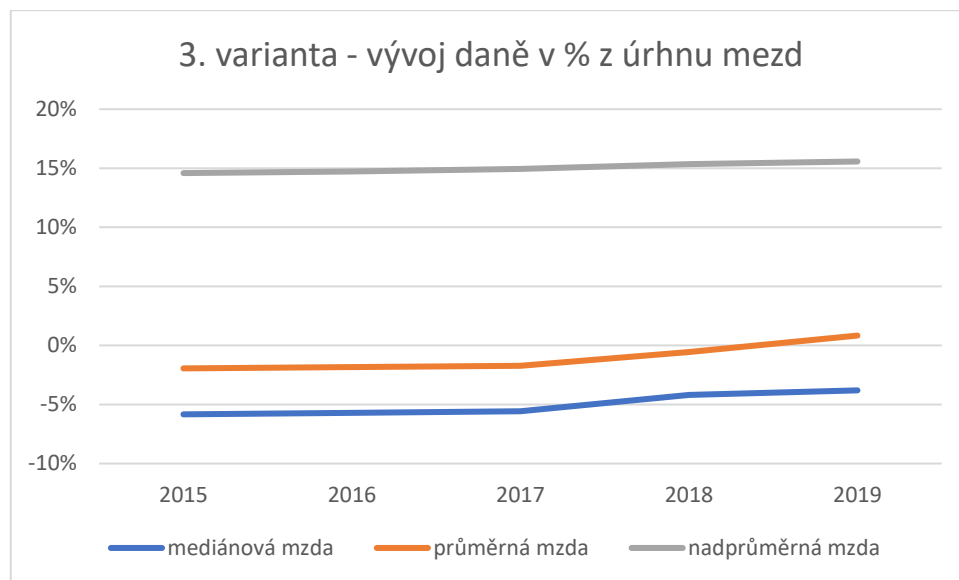
Graf 3 Varianta 2 - vývoj daně v % z úhrnu mezd

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

Pomocí grafu 3 je zobrazen vývoj daně v procentech z úhrnu mezd pro variantu 2, která je aplikována na zaměstnance pobírající mediánovou, průměrnou a nadprůměrnou mzdu.

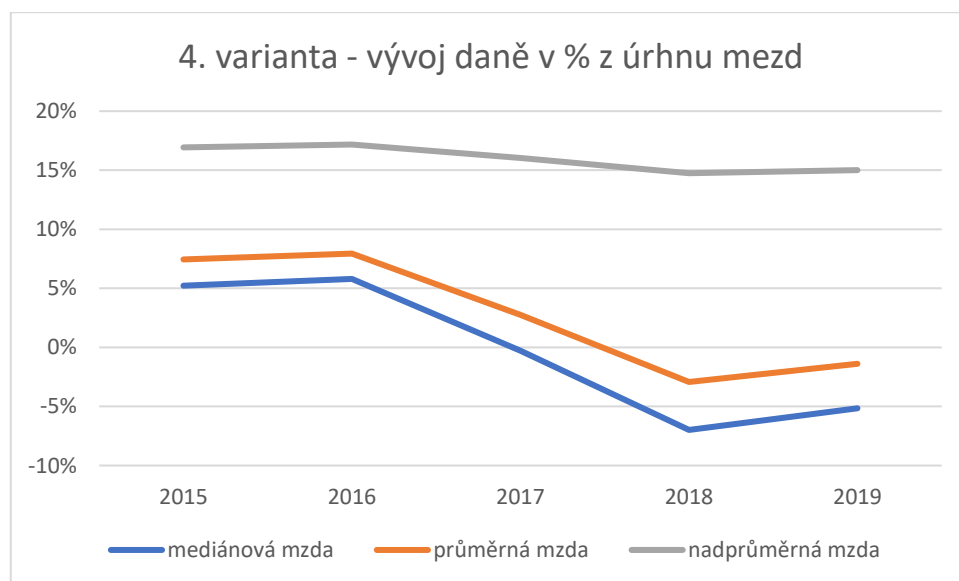
Graf 4 Varianta 3 - vývoj daně v % z úhrnu mezd

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

Pomocí grafu 4 je zobrazen vývoj daně v procentech z úhrnu mezd pro variantu 3, která je aplikována na zaměstnance pobírající mediánovou, průměrnou a nadprůměrnou mzdu.

Graf 5 Varianta 4 - vývoj daně v % z úhrnu mezd

Zdroj: (vlastní zpracování, 2019)

Pomocí grafu 5 je zobrazen vývoj daně v procentech z úhrnu mezd pro variantu 4, která je aplikována na zaměstnance pobírající mediánovou, průměrnou a nadprůměrnou mzdu.

5 Výsledky a diskuse

Dle Českého statistického úřadu 1/3 obyvatel v České republice dosáhne na průměrnou mzdu. Pro pravdivé zachycení současné situace byla z tohoto důvodu u modelových variant využita vedle průměrné a nadprůměrné mzdy i mzda mediánová. Mediánová mzda se obvykle liší od průměrné mzdy o 15 %, a proto byla tato mzda stanovena jako 85 % z průměrné mzdy pro daný rok.

Nejvýznamnější vliv daňových slev je u zaměstnanců pobírajících podprůměrnou až mediánovou mzdu, jelikož daňové slevy jsou fixně stanovené a tvoří tím pádem větší část na daňové povinnosti.

První příjmová kategorie se zabývá zaměstnanci s mediánovou mzdou.

U varianty 1, kde zaměstnanec pobírá mediánovou mzdu, činí daň v roce 2015 při uplatnění základní slevy na poplatníka 10,88 % z celkového úhrnu příjmů, tedy 29 295 Kč. V roce 2019 dosahuje daň 12,96 % z celkového úhrnu příjmů, tedy 45 075 Kč. V průběhu let 2015-2019 se výše daňového zatížení vůči příjmům navýšila o 2,08 %. Důvodem navýšení daňového zatížení je fixně stanovená částka základní slevy na poplatníka (24 840 Kč), která se ve sledovém období nezměnila, i když celkové příjmy narůstaly.

U varianty 2, zaměstnanec, který si uplatnil penzijní pojištění, základní slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na 2 děti vzniká v roce 2015 daňový bonus ve výši 1 713 Kč, tedy -0,64 % z úhrnu příjmů. Pro roky 2016 a 2017 přetrvává stále daňový bonus, který dosahuje hodnot 768 Kč pro rok 2016 a 918 Kč pro rok 2017. V roce 2018 byla vypočtena daň ve výši 2 172 Kč, tedy 0,67 % z celkového příjmu a v roce 2019 činila daň 6 867 Kč, tedy 1,97 %. I přestože docházelo k navyšování daňového zvýhodnění jak na první, tak na druhé dítě, daňové zatížení se od roku 2015 do roku 2019 navýšilo o 2,61 %, jelikož mzda ve sledovaném období neustále rostla.

U varianty 3, kde si zaměstnanec uplatnil slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na první dítě a na dítě držitele průkazu ZTP/P se vlivem daňových slev snížila daňová povinnost o 100 % a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 15 717 Kč, tedy došlo ke

zvýšení úhrnu příjmů o 5,83 %. Navýšení úhrnu příjmů bylo v roce 2016 o 5,70 %, v roce 2017 o 5,57 %, v roce 2018 o 4,20 % a v roce 2019 o 3,81 %. Výše daňového bonusu dosahovala ve sledovaném období hodnot od 15 717 Kč do 8 937 Kč. Od roku 2015-2019 došlo k navýšení mediánové mzdy, a proto se procentuální podíl výhodnosti slev snížil.

Varianta 4, zaměstnanec, který si uplatnil životní pojištění, slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na první dítě, od ledna 2017 daňové zvýhodnění na druhé dítě a od roku 2018 slevu na manželku. V roce 2015 celková výše daně po uplatnění slev činila 5,23 % z úhrnu příjmů, tedy 14 091 Kč. V roce 2016 se výše daně zvýšila na částku 16 236 Kč, tedy 5,80 % z úhrnu příjmů z důvodu navyšování mzdy. Pro rok 2017 vznikl nárok na daňový bonus ve výši 918 Kč, tedy -0,31 % z úhrnu příjmů z důvodu využití daňového zvýhodnění na druhé dítě. V roce 2018 se navýšil daňový bonus na 22 668 Kč uplatněním slevy na manželku. V roce 2019 se daňový bonus snížil o 4 695 Kč, jelikož daňové slevy a daňové zvýhodnění zůstaly konstantní, ale celkový příjem byl navýšen.

Druhá příjmová kategorie se zabývá zaměstnanci s průměrnou mzdou.

U varianty 1, kde zaměstnanec pobírá průměrnou mzdu, činí daň v roce 2015 při uplatnění základní slevy na poplatníka 12,26 % z celkového úhrnu příjmů, tedy 38 850 Kč. V roce 2019 dosahuje daň 14,03 % z celkového úhrnu příjmů, tedy 57 420 Kč. V průběhu let 2015-2019 se výše daňového zatížení vůči příjmům navýšila o 1,77 %. Důvodem navýšení daňového zatížení je fixně stanovená částka základní slevy na poplatníka (24 840 Kč), která se ve sledovém období nezměnila, i když celkové příjmy narůstaly. Ve srovnání s první variantou u mediánové mzdy za sledované období dochází k mírnějšímu procentuálnímu navýšení daně z úhrnu mezd.

U varianty 2, zaměstnanec, který si uplatnil penzijní pojištění, základní slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na 2 děti, činí v roce 2015 daň 7 842 Kč, tedy 2,47 % z úhrnu příjmů, v roce 2016 9 162 Kč, tedy 2,78 % z úhrnu příjmů, v roce 2017 9 732 Kč, tedy 2,76 % z úhrnu příjmů, v roce 2018 13 677 Kč, tedy 3,58 % z úhrnu příjmů a v roce 2019 19 212 Kč, tedy 4,69 % z úhrnu příjmů. I přestože docházelo k navyšování daňového zvýhodnění jak na první, tak na druhé dítě, daňové zatížení se od roku 2015 do roku 2019 navýšilo o 2,22 %, jelikož mzda ve sledovaném období neustále rostla.

U varianty 3, kde zaměstnanec uplatnil slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na první dítě a na dítě držitele průkazu ZTP/P, se vlivem daňových slev snížila daňová povinnost o 100 % a v důsledku toho vznikl nárok na daňový bonus ve výši 6 162 Kč, tedy došlo ke zvýšení úhrnu příjmů o 1,94 %. Navýšení úhrnu příjmů bylo v roce 2016 o 1,83 %, v roce 2017 o 1,72 %, v roce 2018 o 0,56 %. V roce 2019 nedošlo k žádnému navýšení daňových slev, a proto výsledná částka daně činila 3 408 Kč, tedy 0,83 % z úhrnu příjmů.

Varianta 4, zaměstnanec, který si uplatnil životní pojištění, slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na první dítě, od ledna 2017 daňové zvýhodnění na druhé dítě a od roku 2018 slevu na manželku. V roce 2015 celková výše daně po uplatnění slev činila 7,46 % z úhrnu příjmů, tedy 23 646 Kč. V roce 2016 se výše daně zvýšila na částku 26 166 Kč, tedy 7,94 % z úhrnu příjmů z důvodu navýšování mzdy. Pro rok 2017 se daňová povinnost snížila na částku 9 732 Kč, tedy 2,76 % z úhrnu příjmů z důvodu využití daňového zvýhodnění na druhé dítě. V roce 2018 vznikl daňový bonus ve výši 11 163 Kč uplatněním slevy na manželku. V roce 2019 se daňový bonus snížil o 5 535 Kč, jelikož daňové slevy a daňové zvýhodnění zůstaly konstantní, ale celkový příjem byl navýšen.

Třetí příjmová kategorie se zabývá zaměstnanci s nadprůměrnou mzdou.

U varianty 1, kde zaměstnanec pobírá nadprůměrnou mzdu činí daň v roce 2015 při uplatnění základní slevy na poplatníka 18,14 % z celkového úhrnu příjmů, tedy 229 935 Kč. V tomto roce zaměstnanec nedosáhl hranice pro placení solidární daně. Od roku 2016 do 2019 pro zaměstnance platí povinnost odvádět solidární daň. Výše daně v % z úhrnu mezd je pro tyto sledované roky stagnující, neboť daňové slevy pro tuto příjmovou kategorii jsou zanedbatelné a dále docházelo každý rok k navýšování hranice pro solidární daň.

U varianty 2, zaměstnanec, který si uplatnil penzijní pojištění, základní slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na 2 děti, činí v roce 2015 daň 198 927 Kč, tedy 15,69 % z úhrnu příjmů, v tomto roce se na zaměstnance nevztahovala povinnost platby solidární daně. V roce 2016 byly celkové příjmy sníženy o 15,88 %, tedy o 209 306 Kč. V tomto roce došlo k povinnosti platit solidární daň ve výši 1 499 Kč a zároveň došlo k navýšení daňového zvýhodnění na druhé dítě, a proto se zvýšení daňového zvýhodnění v podstatě neprojevovalo.

Podobné změny nastaly i v letech 2017-2019. Celkový nárůst daně v % z úhrnu mezd byl pouze o 0,85 %.

U varianty 3, kde si zaměstnanec uplatnil slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na první dítě a na dítě držitele průkazu ZTP/P, vznikla v roce 2015 daňová povinnost ve výši 184 923 Kč, což činí 14,59 % z úhrnu příjmů. V roce 2019 činila výše daně 254 913 Kč, tedy 15,57 % z úhrnu příjmů. Rozdíly jsou nadále stagnující, neboť daňové slevy a daňová zvýhodnění jsou v porovnání s průměrnou či mediánou mzdou zanedbatelné.

U varianty 4, zaměstnanec, který si uplatnil životní pojištění, slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na první dítě, od ledna 2017 daňové zvýhodnění na druhé dítě a od roku 2018 slevu na manželku. V roce 2015 celková výše daně po uplatnění slev činila 16,94 % z úhrnu příjmů, tedy 214 731 Kč. V roce 2016 se výše daně zvýšila na částku 226 310 Kč, tedy 17,17 % z úhrnu příjmů z důvodu navyšování mzdy a povinnosti solidární daně. Pro rok 2017 se daňová povinnost nepatrně navýšila a činila 16,05 % z úhrnu příjmů díky uplatnění daňového zvýhodnění na druhé dítě. V roce 2018 daň snížila celkové příjmy o 14,75 %, z důvodu slevy na manželku. V roce 2019 snížila daň celkové příjmy o 15,02 %, jelikož daňové slevy a daňové zvýhodnění zůstaly konstantní, ale celkový příjem byl navýšen.

Získané výsledky z modelových příkladů potvrzují, že daňová politika státu se sociálním zaměřením je založena především na podpoře rodin s dětmi disponující podprůměrnou až průměrnou mzdou.

6 Závěr

Cílem diplomové práce je vyhodnotit vliv daňových slev na dani z příjmů fyzických osob pro různé příjmové kategorie v závislosti na vývoji v čase. Na základě modelových variant byla provedena komparace výsledků, z nichž vyplývá vývoj daně po uplatnění daňových slev a daňového zvýhodnění v procentech z úhrnu mezd pro všechny zmíněné příjmové kategorie.

Ukazuje se, že provedenou analýzou vývoje za posledních 5 let se rapidně zvyšuje mzda, přičemž použité daňové slevy jsou fixně stanovené a nekopírují tak vývoj navyšovaných mezd. Z výpočtů plyne, že daňové slevy zásadně ovlivňují pokles daňového zatížení pro stále menší skupinu obyvatel. Dle porovnání daňových slev a daňového zvýhodnění vychází, že pouze školkové a daňové zvýhodnění na děti koresponduje se současnou výší mezd.

Na základě získaných výsledků z modelových výpočtů sledovaných variant je možno vyhodnotit, že daňová politika státu v České republice podporuje především obyvatele s nízkým příjmem a více početné rodiny, u kterých může vzniknout záporná daň.

Pro udržení jednotného přístupu podpory nízko příjmových obyvatel je možno navrhnout nastavení daňové slevy jako určitý poměrný koeficient, který by se odvíjel od výše mzdy, a tak kopíroval současný trend mezd.

7 Seznam použitých zdrojů

Literatura

ATKINSON, B. ANTHONY (2016) *Ekonomika nerovnosti*. 1. Vydání. Praha: Albatros Media. s. 273 ISBN 978-80-265-0508-2.

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2019*. Šestnácté vydání. Praha: Grada Publishing, 2019. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-2248-6.

DVOŘÁKOVÁ A SPOL., Veronika. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2018*. 15.05.2018. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7552-125-5.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-841-3.

MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2017*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0493-2.

MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2018*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0766-7.

PELECH, Petr, Milan LOŠŤÁK a Iva RINDOVÁ. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2017*. 25. aktualizované vydání. Praha: ANAG, 2017. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7554-064-5.

ŠUBRT, Bořivoj. *Obsluha mzdy a platu*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2014. ISBN 8072638874.

ŠUBRT, Bořivoj, a kol. (2016) *Abeceda mzdové účetní 2016* Olomouc: ANAG,. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-990-8.

TOMŠEJ, Jakub. *Zákoník práce v praxi: komplexní průvodce s řešením problémů*. Praha: Grada Publishing, 2018. Právo pro praxi. ISBN 978-80-247-3471-2.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. 14. aktualizované vydání. Praha: VOX, 2018. Ekonomie (1. VOX). ISBN 978-80-87480-63-2.

VALOUCH, Petr. *Optimální zdanění fyzických osob ...: neplaťte víc, než musíte*. Praha: Grada, 2007. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-247-1805-7.

VYBÍHAL, Václav. *Mzdové účetnictví 2018*. 2018. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0806-0.

Internetové zdroje:

ČNB: *Nominální mzda v Kč roční data [online]*. 2019 [cit. 2020-02]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/cnb/ekonomika/nominalni-mzda-v-kcrocni-data/cr-celkem/>

ČSÚ, Český statistický úřad: *Mzdy a náklady práce [online]*. Praha, 2019 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/prace_a_mzdy_prace/

Finance.cz: *Nové zálohy pro OSVČ v roce 2020 [online]*. Praha, 2020 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/515713-minimalni-zalohy-osvc/>

Finance.cz: *Sociální a zdravotní pojištění [online]*. Praha, 2019 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/dane-a-mzda/mzda/odvody-socialniho-a-zdravotniho-pojisteni/>

FinExpert.cz: *Jak na dohodu o provedení práce [online]*. Praha, 2019 [cit. 2020-02]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/dohoda-o-provedeni-prace/>

FinExpert.cz: *Změna ve výpočtu čisté mzdy [online]*. Praha, 2019 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/finexpert/vydelavame/letos-nastala-zmena-ve-vypoctu-ciste-mzdy-ma-nepatrne-stoupat-1360341>

Kurzy.cz: *Minimální mzda v roce 2020 i v letech 1991-2019* [online]. Praha, 2020 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kalkulacka/minimalni-mzda/>

Ministerstvo práce a sociálních věcí, MPSV: *Minimální mzda* [online]. Praha, 2020 [cit. 2020-02]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/minimalni-mzda/>

OECD.org: *Tax on personal income* [online]. 2019 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/tax/tax-on-personal-income.htm#indicator-chart>

Podnikatel.cz: *Pohyblivé složky mzdy* [online]. Praha, 2019 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/zamestnavatel-odejmuti-pohyblive-slozky-mzdy-informovat-predem/>

Zákony:

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v úplném znění zákona

Nářízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě